

Бәсекелестік туралы

Мұрағаттық версия

Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 25 желтоқсандағы N 112-IV Заңы

Қолданушылар назарына!

Қолданушыларға ыңғайлы болуы үшін РҚАО мазмұнды жасады.

МАЗМҰНЫ

РҚАО-ның ескертпесі!

Заңға өзгерістер енгізу көзделген - ҚР 29.12.2014 № 269-V Заңымен
(қолданысқа енгізілу тәртібін 3-баптан қараңыз).

РҚАО-ның ескертпесі!

Заңның қолданысқа енгізілу тәртібін 81-баптан қараңыз.

Осы Заң бәсекелестікті қорғау, монополистік қызметті шектеу және тұтынушылардың заңды құқықтарын қорғау саласындағы қоғамдық қатынастарды реттейді.

1-БӨЛІМ. НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕР

1-тарау. Жалпы ережелер

1-бап. Осы Заңның нысанасы мен мақсаты

1. Осы Заң нарық субъектілері мен тұтынушылардың құқықтарын осы Заңда шектелген монополистік қызметтен, мемлекеттік органдардың бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттерінен және жосықсыз бәсекеден қорғаудың құқықтық негіздерін айқындайды. Заң Қазақстан Республикасының тауар нарықтарындағы адал бәсекелестікті қолдауға және оған қолайлы жағдайлар жасауға бағытталған.

2. Осы Заңның мақсаты бәсекелестікті қорғау, тауар нарықтарының тиімді жұмыс істеуі үшін жағдайлар жасау, экономикалық кеңістіктің біртұтастығын, тауарлардың еркін қозғалысын және Қазақстан Республикасындағы экономикалық қызметтің еркіндігін қамтамасыз ету болып табылады.

2-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасы

1. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта осы Заңда көзделгеннен өзгеше ережелер белгіленсе, онда халықаралық шарттың ережелері қолданылады.

3-бап. Осы Заңның қолданылу аясы

1. Осы Заңның Қазақстан Республикасының аумағында күші болады және нарық субъектілері, тұтынушылар, сондай-ақ мемлекеттік органдар қатысатын Қазақстан Республикасының тауар нарықтарындағы бәсекелестікке ықпал ететін немесе ықпал етуі мүмкін қатынастарға қолданылады.

2. Осы Заңның ережелері, егер Қазақстан Республикасы аумағының шегінен тыс жерлерде нарық субъектісі жасаған іс-әрекеттер нәтижесінде мынадай шарттардың бірі орындалса:

1) Қазақстан Республикасының аумағындағы негізгі құралдар және (немесе) материалдық емес активтер, не нарық субъектілерінің акциялары (жарғылық капиталға қатысу үлестері), Қазақстан Республикасының заңды тұлғаларына қатысты мүліктік немесе мүліктік емес құқықтар тікелей немесе жанама қозғалса;

3) Қазақстан Республикасында бәсекелестік шектелсе, мұндай іс-әрекеттерге де қолданылады.

4-бап. Бәсекелестік принциптері

Бәсекелестіктің негізгі принциптері:

- 1) жарыспалылық;
- 2) адалдық;
- 3) заңдылық;
- 4) тұтынушылардың құқықтарын сақтау болып табылады.

Осы баптың бірінші бөлігінде белгіленген бәсекелестік қағидаттары нарық субъектілерінің ұйымдық-құқықтық нысаны мен тіркелген жеріне қарамастан, нарық субъектілерінің барлығына біркелкі түрде, бірдей шамада және тең жағдайда қолданылады.

Ескерту. 4-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

5-бап. Бәсекелестік саласындағы мемлекеттік саясат

1. Бәсекелестік саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарын Қазақстан Республикасының Үкіметі әзірлейді және монополияға қарсы орган іске асырады.

1-1. Монополияға қарсы орган бәсекелестікті қорғау және монополиялық қызметті шектеу саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру жөнінде ұсыныстар әзірлейді.

2. Орталық және жергілікті атқарушы органдар осы Заңда және Қазақстан Республикасының өзге де заңнамалық актілерінде айқындалған өз құзыреті шегінде бәсекелестік саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыруға қатысады.

3. Мемлекеттік органдар өз құзыреті шегінде бәсекелестіктің дамуына жәрдемдесуге және бәсекелестікке теріс ықпал ететін іс-әрекеттерді жасамауға міндетті.

Ескерту. 5-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

6-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) акцияларының (үлестерінің) елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалардың үлестес тұлғалары - акцияларының (үлестерінің) елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаларға акцияларының (үлестерінің) елу пайызынан астамы тікелей не жанама түрде тиесілі болатын заңды тұлғалар. Жанама тиесілілік өзге заңды тұлға акцияларының (үлестерінің) елу пайызынан астамы әрбір келесі үлестес тұлғаға тиесілі болатынын білдіреді;

1-1) әлеуетті бәсекелес - бәсекелестің тауарына ұқсас не оның тауарымен өзара алмастырылатын тауарды өндіру және (немесе) өткізу мүмкіндігі бар (жабдыққа, технологияларға ие), бірақ тиісті тауар нарығында оны өндірмейтін және өткізбейтін нарық субъектісі;

1-2) бәсекелес - тиісті тауар нарығында нарық субъектілерінің тауарына ұқсас не оның тауарымен өзара алмастырылатын тауарды өндіруіне және (немесе) өткізуіне байланысты тиісті нарықтың басқа субъектілерімен жарыспалылық жағдайында болатын нарық субъектісі;

2) бәсекелестік - дербес жасаған іс-әрекеттері тиісті тауар нарығындағы тауарлар айналысының жалпы жағдайына олардың әрқайсысының біржақты ықпал ету мүмкіндігін тиімді шектейтін нарық субъектілерінің жарыспалылығы;

3) бірін-бірі алмастыратын тауарлар - тұтынушы оларды тұтыну (өндіру) процесінде бірін-бірімен алмастыра алатындай, өзінің функционалдық мақсаты, қолданылуы, сапалық және техникалық сипаттамалары, бағасы, сондай-ақ басқа да параметрлері бойынша салыстыруға болатын тауарлар тобы болуы мүмкін;

3-1) жанама бақылау – заңды тұлғаның қабылдайтын шешімдерін заңды тұлға немесе араларында тікелей бақылау болатын бірнеше заңды тұлғалар арқылы жеке немесе заңды тұлғаның айқындау мүмкіндігі;

4) мемлекеттік монополия – осы Заңда көзделген тәртіппен енгізілетін, бәсекелестік нарықта қандай да бір тауарды өндіруге, өткізуге немесе сатып алуға арналған мемлекеттің айрықша құқығы;

5) монополистік қызмет – жағдайы тиісті тауар нарығын бақылауға, оның ішінде тиісті тауар нарығындағы тауар айналысының жалпы жағдайына елеулі әсер етуге мүмкіндік беретін нарық субъектілерінің қызметі;

6) монополияға қарсы орган – бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы басшылықты, мемлекеттік монополия саласына жатқызылған қызметті бақылау мен реттеуді жүзеге асыратын мемлекеттік орган;

7) монополиялық жағдай – табиғи монополия, мемлекеттік монополия субъектілерінің, сондай-ақ тиісті тауар нарығында жүз пайыз үлеске ие нарық субъектілерінің жағдайы;

8) монополиялық табыс – нарық субъектісінің осы Заңда шектелген монополистік қызметті жүзеге асыру нәтижесінде алған табысы;

9) нарық субъектісі – кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының жеке тұлғасы, сондай-ақ заңды тұлғасы, шетелдік заңды тұлға (оның филиалы мен өкілдігі). Нарық субъектілеріне кәсіпкерлік қызметті өздерінің жарғылық мақсаттарына сәйкес жүзеге асыратын коммерциялық емес ұйымдар да жатады;

10) реттелетін нарықтар – Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес бағаларды мемлекеттік реттеу енгізілген тауар нарықтары;

11) алып тасталды – ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

12) сатушы (өнім беруші) – тауар өткізуші (беруші) жеке немесе заңды тұлға;

13) тауар – азаматтық айналым объектісі болып табылатын тауар, жұмыс, көрсетілетін қызмет;

14) тауар нарығы – тұтынушының тауарды сатып алуға экономикалық, аумақтық және технологиялық мүмкіндіктері негізге алына отырып айқындалатын, тауардың немесе бірін-бірі алмастыратын тауарлардың айналым аясы;

15) тергеу – монополияға қарсы органның Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтың жасалғанын растайтын немесе жоққа шығаратын нақты деректерді осы Заңда көзделген тәртіппен жинауға бағытталған іс-шаралары;

16) тұтынушы – тауарды өз мұқтажы үшін сатып алатын жеке немесе заңды тұлға;

16-1) тікелей бақылау – жеке немесе заңды тұлғаның мынадай бір немесе бірнеше іс-қимылдар жасау:

оның атқарушы органының, директорлар кеңесінің функцияларын жүзеге асыру;

заңды тұлғаның кәсіпкерлік қызметін жүргізу шарттарын айқындау құқығын алу;

заңды тұлғаның дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің, пайларының) елу пайызынан астамына иелік ету арқылы заңды тұлға қабылдайтын шешімдерді айқындау мүмкіндігі;

17) Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің мемлекеттік тізілімі (бұдан әрі – тізілім) – табиғи немесе мемлекеттік монополия жағдайындағы нарықтарды қоспағанда, тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің тізбесі;

18) экономикалық қызметті үйлестіру – нарық субъектілерінің іс-әрекеттерін осындай нарық субъектілерінің ешқайсысымен де бір тұлғалар тобына кірмейтін және нарық субъектілерінің іс-әрекеттерін келісу жүзеге асырылатын сол тауар нарығында (тауар нарықтарында) қызметін жүзеге асырмайтын үшінші тұлғаның келістіріп отыруы.

Ескерту. 6-бап жаңа редакцияда – ҚР 2012.07.10 № 34-V Заңымен (алғашқы ресми

жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); өзгерістер енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

7-бап. Тұлғалар тобы

1. Өздеріне қатысты мынадай шарттардың бірі орындалса:

1) заңды тұлғаның дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің, пайларының) елу пайызынан астамына тұлғаның тікелей немесе жанама түрде (үшінші тұлғалар арқылы) иелік ету құқығы болса;

2) заңды тұлғаның немесе бірнеше аффилиирленген заңды тұлғалардың басқа тұлға қабылдайтын шешімдерді айқындауға, оның ішінде осы тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүргізуінің шарттарын айқындауға не басқару органының өкілеттігін жүзеге асыруға мүмкіндігі болса;

3) жеке тұлғаның, оның жұбайының (зайыбының), жақын туыстарының басқа тұлға қабылдайтын шешімдерді айқындауға, оның ішінде осы тұлғаның кәсіпкерлік қызметті жүргізуінің шарттарын айқындауға не басқару органы өкілеттігін жүзеге асыруға мүмкіндігі болса;

4) тұлғаның әрқайсысы осы тармақтың 1)-3) тармақшаларында көрсетілген қандай да бір негіз бойынша белгілі бір тұлғамен топқа кірсе, сондай-ақ басқа да тұлғалар осындай тұлғалардың әрқайсысымен осы тармақтың 1)-3) тармақшаларында көрсетілген қандай да бір негіз бойынша бір топқа кірсе, жеке және (немесе) заңды тұлғалардың жиынтығы тұлғалар тобы болып табылады.

2. Тұлғалар тобы нарықтың біртұтас субъектісі ретінде қарастырылады. Осы Заңның нарық субъектілеріне қатысты ережелері тұлғалар тобына қолданылады.

Ескерту. 7-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

2-БӨЛІМ. МОНОПОЛИСТИК ҚЫЗМЕТ. ЖОСЫҚСЫЗ БӘСЕКЕЛЕСТІК

2-тарау. Монополистік қызмет

8-бап. Монополистік қызметтің түрлері

Осы Заңда шектелген монополистік қызметке:

- 1) нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісімдері;
- 2) нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісілген іс-әрекеттері;
- 3) үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдалану жатады.

9-бап. Бәсекелестікке қарсы келісімдер мен келісілген іс-әрекеттердің түрлері

1. Бір тауар нарығында бәсекелестер не әлеуетті бәсекелестер болып табылатын нарық субъектілері арасындағы бәсекелестікке қарсы келісімдер мен келісілген іс-әрекеттер деңгейлес болып табылады.

2. Бірі тауарды сатып алатын немесе оның әлеуетті сатып алушысы болып табылатын, ал екіншісі тауарды ұсынатын немесе оның әлеуетті сатушысы (өнім берушісі) болып табылатын бәсекелес емес нарық субъектілері арасындағы бәсекелестікке қарсы келісімдер сатылас болып табылады.

10-бап. Бәсекелестікке қарсы келісімдер

1. Тұтынушылардың заңды құқықтарына қысым жасайтын және (немесе):

- 1) бағаларды (тарифтерді), жеңілдетулерді, үстеме ақыларды (қосымша ақыларды), үстеме бағаларды белгілеуге немесе ұстап тұруға;
- 2) сауда-саттықта бағаларды көтеруге, төмендетуге немесе ұстап тұруға;
- 3) тауар нарығын аумақтық қағидат, тауарларды сату немесе сатып алу көлемі, өткізілетін тауарлар ассортименті не сатушылардың немесе сатып алушылардың (тапсырыс берушілердің) құрамы бойынша бөлуге;
- 4) тауар өндірісін қысқартуға немесе тоқтатуға;

5) белгілі бір сатушылармен не сатып алушылармен (тапсырыс берушілермен) шарт жасасудан бас тартуға әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін нарық субъектілері арасындағы деңгейлес келісімдерге тыйым салынады.

2. Егер:

1) сатушы сатып алушы үшін тауарды қайта сатудың ең жоғары бағасын белгілейтін жағдайды қоспағанда, келісімдер тауарды қайта сату бағасын белгілеуге әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін болса;

2) келісімде сатушының бәсекелесі болып табылатын нарық субъектісінің тауарын сатып алушының сатпау міндеттемесі көзделсе, нарық субъектілері арасындағы сатылас келісімдерге тыйым салынады. Мұндай тыйым салу сатып алушының тауар белгісімен не сатушыны немесе өндірушіні дараландырудың өзге де құралымен тауарларды сатуды ұйымдастыруы туралы келісімдерге қолданылмайды.

3. Нарық субъектілерінің арасындағы кез келген нысанда қол жеткізілген, бәсекелестікті шектеуге әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін, оның ішінде:

1) нарықтың басқа субъектілерімен мәні бірдей шарттарға кемсітетін талаптарды белгілеуге немесе қолдауға, оның ішінде тауарларды сатып алудың және (немесе) өткізудің келісілген шарттарын белгілеуге;

2) сауда-саттықты, аукциондар мен конкурстарды өткізудің белгіленген тәртібін, оның ішінде лоттар бойынша бөлу жолымен бұзу нәтижесінде олардың қорытындыларын бұрмалауға;

3) тауарларды өткізуді негізсіз шектеуге немесе тоқтатуға;

4) нарықтың басқа субъектілерінің белгілі бір тауарларды сатушылар (берушілер) немесе олардың сатып алушылары ретінде тауар нарығына кіруін шектеуге немесе одан ығыстырып шығаруға;

5) контрагенттердің өзінің мазмұны бойынша немесе іскерлік айналым дәстүріне сай осы шарттардың нысанасына қатысы жоқ қосымша міндеттемелер (қаржылай қаражатты және өзге де мүлікті, мүліктік немесе мүліктік емес құқықтарды беруді негізсіз талап ету) қабылдауы кезінде шарттар жасасуға қатысты бәсекелестікке қарсы келісімдерге тыйым салынады және олар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен толығымен немесе ішінара жарамсыз деп танылады.

Осы тармақта белгіленген тыйымдар концессия, кешенді кәсіпкерлік лицензия (франчайзинг) шарттары болып табылатын сатылас келісімдерге не егер нарық субъектілерінің тауар нарығындағы жиынтық үлесі жиырма пайыздан аспаса, қолданылмайды.

4. Нарық субъектілерінің экономикалық қызметін осы баптың 1 – 3- тармақтарында тізбеленген салдарларға әкеп соқтыра алатындай, әкеп соқтыратын немесе әкеп соқтырған үйлестіруге тыйым салынады.

5. Осы баптың ережелері, егер бір тұлғалар тобына кіретін нарық субъектілерінің бірі нарықтың басқа субъектісіне қатысты тікелей немесе жанама бақылау белгілеген болса, сондай-ақ мұндай нарық субъектілері бір тұлғаның тікелей немесе жанама бақылауында болса, осындай нарық субъектілері арасындағы келісімдерге қолданылмайды.

6. Осы баптың талаптары зияткерлік қызметтің нәтижелеріне айрықша құқықтарды жүзеге асыру туралы келісімдерге және соларға теңестірілген заңды тұлғаның дараландыру құралдарына, өнімді, жұмыстарды немесе көрсетілетін қызметтерді дараландыру құралдарына қолданылмайды.

7. Осы баптың 2-тармағында көрсетілгендерді қоспағанда, осы бапта көзделген келісімдерге, егер олар нарық субъектілеріне осы келісімдердің мақсаттарына қол жеткізу үшін қажет болып табылмайтын шектеулер қоймаса және тиісті тауар нарығында бәсекелестікті жою үшін мүмкіндік жасамаса және егер нарық субъектілері мұндай келісімдер өз нәтижесінде:

1) тауарлар өндіруді (өткізуді) жетілдіруге немесе техникалық (экономикалық) прогресті ынталандыруға жәрдемдесетін немесе жәрдемдесе алатын не әлемдік тауар нарығында тараптар өндірген тауарлардың бәсекеге қабілеттілігін арттыратын немесе арттыра алатын;

2) тиісті тұлғалардың осындай іс-әрекет жасауынан иеленетін артықшылықтардың (пайдалардың) мөлшерлес бөлігін тұтынушылардың алатынын немесе алуы мүмкін екенін дәлелдесе, жол берілетін болып танылады.

Ескерту. 10-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

11-бап. Нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісілген іс-әрекеттері

1. Нарық субъектілерінің бәсекелестікті шектеуге «және (немесе) тұтынушылардың заңды құқықтарына қысым жасауға бағытталған, оның ішінде:

1) тауарларды сатып алу немесе өткізу бағаларын не басқа жағдайларын белгілеуге және (немесе) ұстап тұруға;

2) тауарларды өндіруді не өткізуді негізсіз шектеуге;

3) белгілі бір сатушылармен (өнім берушілермен) не сатып алушылармен шарттар жасасудан негізсіз бас тартуға;

4) басқа субъектілермен маңызы бірдей шарттарға кемсітетін талаптар қолдануға қатысты келісілген іс-әрекеттеріне тыйым салынады.

2. Нарық субъектілерінің осы баптың 1-тармағында аталған іс-әрекеттері, егер жиынтығында олар мынадай:

1) нарық субъектілерінің үш ай мерзім ішінде қатар жасалған іс-әрекеттері және нәтижесінде нарық субъектілерінің әрқайсысы келісілген іс-әрекеттердің болмауы салдарынан көзделмеген пайда алған;

2) нарық субъектілерінің іс-әрекеттері олардың әрқайсысына алдын ала белгілі болған;

3) аталған нарық субъектілерінің әрқайсысының іс-әрекеттері осы нарық субъектілеріне тең дәрежеде ықпал ететін мән-жайлардың салдары болып табылмаған талаптарды қанағаттандырса, келісілген іс-әрекеттер деп танылуы мүмкін.

3. Нарық субъектілерінің осы баптың 1-тармағында аталған іс-әрекеттері жазбаша келісімнің болуына қарамастан, келісілген іс-әрекеттер болып танылады.

4. Егер келісілген іс-әрекеттерді бір тұлғалар тобына кіретін немесе тауар нарығындағы жиынтық үлесі он бес проценттен аспайтын нарық субъектілері жасаса және тұтынушылардың заңды құқықтарына қысым жасамаса және олар:

1) озық технологияларды енгізу жолымен өндірісті жетілдіруге;

2) шағын және орта кәсіпкерлікті дамытуға;

3) стандарттау жөніндегі нормативтік құжаттарды әзірлеуге және қолдануға бағытталса, ондай іс-әрекеттерге жол беріледі.

Ескерту. 11-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

12-бап. Үстем немесе монополиялық жағдай

1. Тиісті тауар нарығындағы нарық субъектісінің немесе бірнеше нарық субъектісінің нарық субъектісіне немесе бірнеше нарық субъектісіне тиісті тауар нарығын бақылауға, оның ішінде тауар айналысының жалпы жағдайына елеулі ықпал етуге мүмкіндік беретін жағдайы үстем немесе монополиялық жағдай болып танылады.

1-1. Нарық субъектісінің үстем жағдайы Еуразиялық экономикалық комиссия бекітетін Бәсекелестіктің жай-күйін бағалау әдістемесіне сәйкес мынадай мән-жайларды:

1) нарық субъектісінің үлесін және оның бәсекелестері мен сатып алушыларының үлестерімен арақатынасын;

2) нарық субъектісінің біржақты тәртіппен тауар бағасының деңгейін айқындау және тиісті тауар нарығында тауар өткізудің жалпы шарттарына шешуші ықпал ету мүмкіндігін;

3) тауар нарығына кіру үшін экономикалық, технологиялық, әкімшілік немесе өзге де шектеулердің болуын;

4) нарық субъектісінің тауар нарығында тауар айналымының жалпы шарттарына шешуші ықпал ету мүмкіндігінің болу кезеңін талдау негізге алына отырып белгіленеді.

2. Тиісті тауар нарығындағы үлесі отыз бес және одан да көп процентті құрайтын нарық субъектісінің жағдайы үстем жағдай болып танылады.

3. Егер:

1) тиісті тауар нарығында неғұрлым көп үлес тиесілі болатын, үшеуден аспайтын нарық субъектісінің жиынтық үлесі елу және одан көп процентті құраса;

2) тиісті тауар нарығында неғұрлым көп үлес тиесілі болатын, төртеуден аспайтын нарық субъектісінің жиынтық үлесі жетпіс және одан көп процентті құраса, бірнеше нарық субъектісінің әрқайсысының жағдайы үстем жағдай болып танылады.

4. Егер:

1) тиісті қаржы қызметтерін көрсету нарығында неғұрлым көп үлес тиесілі болатын, екеуден аспайтын қаржылық ұйымның жиынтық үлесі елу және одан көп процентті құраса;

2) тиісті қаржы қызметтерін көрсету нарығында неғұрлым көп үлес тиесілі болатын, үшеуден аспайтын қаржылық ұйымның жиынтық үлесі жетпіс және одан көп процентті құраса, қаржылық ұйымдардың жағдайы үстем жағдай болып танылады.

5. Тиісті тауар нарығындағы, оның ішінде қаржы қызметтерін көрсету нарығындағы үлесі он бес проценттен аспайтын нарық субъектісінің жағдайы осы баптың 3 және 4-тармақтарына сәйкес үстем жағдай болып таныла алмайды.

6. Табиғи монополия, мемлекеттік монополия субъектілерінің, сондай-ақ тиісті тауар нарығында жүз процент үстем үлеске ие нарық субъектілерінің жағдайы монополиялық жағдай болып танылады.

Ескерту. 12-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

13-бап. Үстем немесе монополиялық жағдайды теріс

пайдалану

Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің тиісті тауар нарығына кіруді шектеуге, бәсекелестікті болғызбауға, шектеуге және жоюға әкеп соққан немесе әкеп соғатын және (немесе) тұтынушылардың, өзге де тұлғалардың заңды мүдделеріне қысым жасайтын іс-әрекеттеріне немесе әрекетсіздігіне, оның ішінде:

1) монополиялық жоғары (төмен) немесе монополиялық төмен бағаларды белгілеу, ұстап тұру;

2) нарық субъектілерімен немесе тұтынушылармен жасалған мәні бірдей келісімдерге объективті түрде ақтамайтын себептермен әртүрлі бағаларды не әртүрлі шарттарды қолдану;

3) өзінен сатып алынған тауарларды қайта сатуға аумақтық белгісі, сатып алушылар тобы, сатып алу шарттары бойынша, сондай-ақ саны, бағасы бойынша шектеулер белгілеу;

4) нарық субъектісіне немесе тұтынушыға өз мазмұны бойынша немесе іскерлік айналым дәстүріне сай осы келісімдердің нысанасына қатысы жоқ қосымша міндеттемелер қабылдату жолымен келісім жасасуға шарт қою не оны күштеп таңу;

5) тиісті тауарды өндіру немесе өткізу мүмкіндігі болған кезде жекелеген сатып алушылармен шарт жасасудан немесе тауарды өткізуден негізсіз бас тарту не осындай шарт жасасуға күнтізбелік отыз күннен асатын мерзімде жауап ұсынбаудан

көрінетін жалтару;

6) бәсекелестер өндірген не өткізетін тауарларды сатып алу кезінде шектеулер қабылдау арқылы тауарларды беруге шарт қою;

7) өндіру немесе өнім беру мүмкіндігі болған кезде тұтынушылардың сұраныстары немесе тапсырыстары бар тауарларды өндіру және (немесе) беру көлемін негізсіз қысқарту немесе өндіруді және (немесе) өнім беруді тоқтату;

8) егер тауардың бағасын көтеру тауарды алып қоюдың нәтижесі болып табылса, тауарды айналымнан алып қою;

9) контрагентке шарттың нысанасына жатпайтын, экономикалық немесе технологиялық тұрғыдан негізделмеген шарт талаптарын күштеп таңу;

10) нарықтың басқа субъектілеріне тауар нарығына кіруге немесе тауар нарығынан шығуға кедергілер жасау;

11) бір ғана тауарға әртүрлі бағаларды (тарифтерді) экономикалық, технологиялық тұрғыдан немесе өзге де түрде негізсіз белгілеу, кемсітушілік жағдайлар жасау сияқты іс-әрекеттеріне тыйым салынады.

Ескерту. 13-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

14-бап. Тауардың монополиялық жоғары және монополиялық төмен бағасы

1. Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі белгілеген баға, егер:

1) осы баға нақ сол тауар нарығында бәсекелестік жағдайында үстем жағдайға ие нарық субъектісімен бір тұлғалар тобына кірмейтін нарық субъектісі белгілейтін ең жоғары бағадан асып кетсе немесе салыстырмалы тауар нарығында бәсекелестік жағдайында қалыптасқан бағадан асып кетсе;

2) осы баға осындай тауарды өндіру және өткізу үшін қажет шығыстар мен пайда сомасынан асып кетсе, тауардың монополиялық жоғары бағасы болып табылады.

2. Салыстырмалы тауар нарығы деп тауарды сатып алу немесе сату мақсаттарын негізге ала отырып айқындалатын сатылатын тауар көлемі, тауарды сатып алушылар немесе сатушылар (өнім берушілер) құрамы және тауар нарығына кіру талаптары бойынша салыстырылатын басқа тауар нарығы түсініледі.

Нақ сол тауар нарығындағы бағаны салыстыру мүмкін болмаған жағдайда, салыстырмалы тауар нарығындағы, оның ішінде Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлердегі салыстырмалы тауар нарығындағы тауар бағасымен салыстыру жүргізіледі.

Егер салыстырмалы тауар нарығында бәсекелестік жағдайында қалыптасқан бағаны не салыстырмалы тауар нарығын айқындау, оның ішінде Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерде айқындау мүмкін болмаса, нарық субъектісінің шығыстарына және пайдасына талдау жүргізіліп, тауардың негізделген бағасы айқындалады.

3. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес нарық субъектісіне белгіленген тауар бағасы монополиялық жоғары баға болып танылмайды.

4. Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі белгілеген баға, егер:

1) осы баға нақ сол тауар нарығында үстем жағдайға ие нарық субъектісімен бір тұлғалар тобына кірмейтін нарық субъектісі белгілейтін бағадан төмен болса;

2) осы баға осындай тауарды өндіру мен өткізудің нақты шығыстары сомасынан төмен болса, тауардың монополиялық төмен бағасы болып табылады.

5. Егер тауар бағасы осы баптың 4-тармағында көрсетілген критерийлердің ең болмағанда біреуіне сәйкес келмесе, ол монополиялық төмен баға болып танылмайды. Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес нарық субъектісіне белгіленген тауар бағасы монополиялық төмен баға болып танылмайды.

Ескерту. 14-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен

(алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.07.2013 № 121-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен; 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

15-бап. Монополиялық жағдай және монополиялық төмен баға

1. Сатып алушы ретінде үстем немесе монополиялық жағдайға ие, тиісті тауар нарығындағы үлесі жетпіс және одан көп процентті құрайтын нарық субъектісінің жағдайы монополиялық жағдай болып танылады.

2. Монополиялық жағдайға ие нарық субъектісінің тауарды сатып алатын тауар бағасы, егер:

1) осы баға монополиялық жағдайға ие нарық субъектісіне тауар өткізетін нарық субъектілері есебінен өндіру және (немесе) өткізу шығындарын төмендету жолымен оған қосымша табыс алуға мүмкіндік берсе;

2) осы баға тауар өткізуші нарық субъектісіне осындай тауарды өндіру мен өткізуіне қажетті шығыстар мен пайда сомасынан төмен болса, монополиялық төмен баға болып табылады.

3. Егер тауардың бағасы осы баптың 2-тармағында аталған критерийлердің біреуіне де сәйкес келмесе, ол монополиялық төмен баға болып танылмайды.

3-тарау. Жосықсыз бәсекелестік

16-бап. Жосықсыз бәсекелестік

1. Құқыққа сыйымсыз артықшылықтарға қол жеткізуге немесе оларды беруге бағытталған, сондай-ақ тұтынушылардың заңды құқықтарын бұзатын бәсекелестіктегі кез келген іс-әрекеттер жосықсыз бәсекелестік болып табылады. Жосықсыз бәсекеге тыйым салынады.

2. Жосықсыз бәсекелестікке мынадай іс-әрекеттер жатады:

1) тауар таңбаларын, буманы құқыққа сыйымсыз пайдалану;

2) басқа өндірушінің тауарын құқыққа сыйымсыз пайдалану;

3) бұйымның сыртқы түрін көшіріп алу;

4) нарық субъектісінің беделін түсіру;

5) көрінеу жалған, жосықсыз және дәйексіз жарнама;

6) мәжбүрлі ассортиментпен тауар өткізу (сатып алу);

7) сатушыға (өнім берушіге) бойкот жасауға шақыру;

8) сатып алушының (өнім берушінің) беделін түсіруге шақыру;

9) нарық субъектісін бәсекелеспен шартты бұзуға шақыру;

10) сатушының (өнім берушінің) қызметкерін сатып алушылық;

11) сатып алушының қызметкерін сатып алушылық;

12) коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты құқыққа сыйымсыз пайдалану;

13) тұтынушыға тауардың сипатына, өндірілу тәсілі мен орнына, тұтынушылық қасиеттеріне, сапасы мен санына және (немесе) оны өндірушілерге қатысты анық емес ақпарат ұсына отырып, тауарды өткізу;

14) нарық субъектісінің өзі өндіретін және (немесе) өткізетін тауарларын нарықтың басқа субъектілері өндіретін және (немесе) өткізетін тауарлармен орынсыз салыстыруы.

Ескерту. 16-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

17-бап. Тауар таңбаларын, буманы құқыққа сыйымсыз пайдалану

Бөгде тауар таңбасын, қызмет көрсету таңбасын, фирмалық атауын, тауар шығарылған жердің атауын немесе біртекті тауарлар үшін олармен ұқсас белгілерді

заңсыз пайдалану немесе құқық иеленушінің немесе оған уәкілетті тұлғаның рұқсатынсыз әдеби, көркем шығармалардың, мерзімді басылымдардың атауын пайдалану немесе буманы тұтынушыны тауардың сипатына, өндірілу тәсілі мен орнына, тұтынушылық қасиеттеріне, сапасы мен санына қатысты немесе оны өндірушілерге қатысты жаңылыстыруға ұшыратуы мүмкін болатындай етіп пайдалану тауар таңбаларын, буманы құқыққа сыйымсыз пайдалану болып табылады.

18-бап. Басқа өндірушінің тауарын құқыққа сыйымсыз пайдалану

Құқық иеленушінің немесе оған уәкілетті тұлғаның рұқсатынсыз өндірушінің белгілерін өзгерту не алып тастау жолымен басқа өндірушінің тауарын өз белгісімен шаруашылық айналымына енгізу басқа өндірушінің тауарын құқыққа сыйымсыз пайдалану болып табылады.

19-бап. Бұйымның сыртқы түрін көшіріп алу

1. Нарықтың басқа субъектісі бұйымның сыртқы түрін қайта жасап шығару және оны тұтынушыны тауар өндірушіге қатысты жаңылыстыруға ұшыратуы мүмкін болатындай етіп шаруашылық айналымға енгізу бұйымның сыртқы түрін көшіріп алу болып табылады.

2. Егер мұндай көшіріп алу олардың функционалдық қолданылуына ғана байланысты болса, бұйымның сыртқы түрін немесе оның бөліктерін көшіріп алу құқыққа сыйымсыз болып танылмайды.

20-бап. Нарық субъектісінің беделін түсіру

Нарық субъектісінің қызметіне байланысты көрінеу жалған, дәйексіз мәліметтерді кез келген нысанда тарату нарық субъектісінің беделін түсіру болып табылады.

21-бап. Көрінеу жалған, жосықсыз және дәйексіз жарнама

Жосықсыз, дәйексіз және көрінеу жалған жарнамалардың белгілері Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес белгіленеді.

22-бап. Мәжбүрлі ассортиментпен тауар өткізу (сатып алу)

Сатушының (өнім берушінің) немесе сатып алушының тауарды өткізуі (сатып алуы) кезінде сатушының (өнім берушінің), тұтынушының құқығына қысым жасайтын және өзінің мазмұны бойынша немесе іскерлік айналым дәстүріне сай мәміленің нысанасына қатысы жоқ қосымша талаптарды немесе шарттарды белгілеу жөніндегі кез келген іс-әрекеттері мәжбүрлі ассортиментпен тауар өткізу (сатып алу) болып табылады.

Ескерту. 22-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

23-бап. Сатушыға (өнім берушіге) бойкот жасауға шақыру

Бәсекелестің тікелей өзі немесе делдал арқылы ұйымдастырған, сатып алушылардың сатушымен (өнім берушімен) шарттық қатынастарды орнатудан немесе оның тауарларын сатып алудан бас тартуға бағытталған іс-әрекеттері сатушыға (өнім берушіге) немесе оның тауарына бойкот жасауға шақыру болып табылады.

24-бап. Сатып алушыны (өнім берушіні) кемсітуге шақыру

Сатып алушы (өнім беруші) бәсекелесінің тікелей өзі немесе делдал арқылы өнім берушіні (сатып алушыны) шарт жасасудан бас тартуға немесе маңызы бірдей шарттар бойынша өзге де сатып алушыларға (өнім берушілерге) кемсітетін талаптар қолдануға мәжбүрлеуге бағытталған іс-әрекеттері сатып алушыны (өнім берушіні) кемсітуге шақыру болып табылады.

25-бап. Бәсекелеспен шартты бұзуға шақыру

Нарық субъектісінің тікелей өзі немесе делдал арқылы материалдық сыйақы, басқа да артықшылықтар беру немесе ұсыну не нарық субъектісінің қызметін жүзеге асыруына негізсіз кедергі келтіру арқылы бәсекелеспен шартқа қатысушының - нарықтың өзге субъектісінің шарттық міндеттемелерді орындамауына немесе тиісінше

орындамауына бағытталған іс-әрекеттері бәсекелеспен шартты бұзуға шақыру болып табылады.

26-бап. Сатушының (өнім берушінің) қызметкерін сатып алушылық

Сатып алушы бәсекелесінің тікелей өзі немесе делдал арқылы сатушы (өнім беруші) қызметкерінің қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін мүліктік және мүліктік емес игіліктерді беруі, бұл сатып алушы бәсекелесінің сатып алушы алдында белгілі бір артықшылықтар алуына және (немесе) сатып алушының шығын шегуіне әкеп соқса немесе әкеп соғу мүмкін болса, сатушының (өнім берушінің) қызметкерін сатып алушылық болып табылады.

27-бап. Сатып алушының қызметкерін сатып алушылық

Сатушы (өнім беруші) бәсекелесінің тікелей өзі немесе делдал арқылы сатып алушы қызметкерінің қызметтік міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін оған мүліктік және мүліктік емес игіліктерді беруі, бұл сатушы (өнім беруші) бәсекелесінің сатушы (өнім беруші) алдында белгілі бір артықшылықтар алуына және (немесе) сатушының (өнім берушінің) шығын шегуіне әкеп соқса немесе әкеп соғуы мүмкін болса, қызметкерді сатып алушылық болып табылады.

28-бап. Коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты құқыққа сыйымсыз пайдалану

Кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыру кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес коммерциялық құпия болып табылатын мәліметтерді құқық иесінің рұқсатынсыз пайдалану коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты құқыққа сыйымсыз пайдалану болып табылады.

3-БӨЛІМ. БӘСЕКЕЛЕСТІК САЛАСЫНДАҒЫ МЕМЛЕКЕТТІК РЕТТЕУ

4-тарау. Кәсіпкерлік қызметке мемлекеттік қатысу

29-бап. Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысу принциптері

1. Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысу принциптері:

- 1) заңдылық;
- 2) негізділік;
- 3) шектеулілік;
- 4) жарысқа қатыспаушылық болып табылады.

30-бап. Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысуы

Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысуы:

- 1) мемлекеттік кәсіпорындар құру;
- 2) заңды тұлғалардың жарғылық капиталдарына қатысу жолымен жүзеге асырылады.

31-бап. Мемлекеттің кәсіпкерлік қызметке қатысуының негіздері

1. Мемлекет мынадай:

- 1) мемлекеттің ұлттық қауіпсіздігін, қорғаныс қабілетін немесе қоғам мүддесін қорғауды қамтамасыз етудің өзге мүмкіндігі болмаған;
- 2) мемлекеттік меншіктегі стратегиялық объектілер пайдаланылған;
- 3) қоғамдық өндірістің бәсекелестік жоқ немесе бәсекелестік жеткілікті дамымаған салаларындағы тауарлар өндірісіне қоғамдық қажеттілік болған жағдайларда қоғам мен мемлекеттің қажеттіліктеріне қарай айқындалатын әлеуметтік-экономикалық міндеттерді шешу мақсатында кәсіпкерлік қызметке қатысады.

2. Мемлекеттік кәсіпорындарды, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаларды және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилирленген тұлғаларды құру, мұндай құру Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, монополияға қарсы органның алдын ала келісімімен жүзеге асырылады.

3. Осы баптың 2-тармағында көзделген жағдайда мемлекеттік кәсіпорынды, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаны және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилирленген тұлғаларды құру туралы шешім қабылдайтын орган монополияға қарсы органға негізделген материалдарды монополияға қарсы орган белгілеген нысан бойынша бере отырып, мұндай құру туралы өтінішхат береді.

Монополияға қарсы орган өтінішхат келіп түскен кезден бастап күнтізбелік алпыс күн ішінде мемлекеттік кәсіпорындарды, акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің) елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаларды және олармен үлестес тұлғаларды құру болжанатын тауар нарықтарын тексеруге, осы тауар нарықтарында бәсекелестіктің даму деңгейі туралы, оның ішінде осы тауар нарығында мемлекеттік кәсіпорынның, акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің) елу пайызынан астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаның, онымен үлестес тұлғаның қатысу мерзімі туралы қорытындыны дайындауға және өтінішхатты ұсынған тұлғаға негізделген шешімді жіберуге міндетті.

Монополияға қарсы орган өтінішхатты қарау барысында шешім қабылдау үшін қажетті қосымша ақпарат сұратуға құқылы. Қосымша ақпарат беру кезеңінде өтінішхатты қарау мерзімі тоқтатыла тұрады, монополияға қарсы орган бұл туралы өтінішхат берген тұлғаны жазбаша хабардар етуге міндетті.

4. Монополияға қарсы орган, егер мұндай құру бәсекелестікті шектеуге әкеп соғатын болса, мемлекеттік кәсіпорынды, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаны және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилирленген тұлғаларды құруға келісім беруден бас тартады.

5. Монополияға қарсы органның мемлекеттік кәсіпорынды, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаны және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилирленген тұлғаларды құруға келісім беру туралы шешімі өтінішхат берген тұлғаның мұндай құрудың бәсекелестікке теріс әсерін жоятын немесе бәсеңдететін белгілі талаптар мен міндеттемелерді орындауымен байланыстырылуы мүмкін.

6. Мемлекеттік кәсіпорындар, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалар және өз қызметтерін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын, олармен аффилирленген тұлғалар монополияға қарсы органның алдын ала келісімінсіз құрылған жағдайда монополияға қарсы орган аталған іс-әрекеттерге сот тәртібімен шағым жасауға құқылы.

7. Осы баптың 2-6-тармақтарының талаптары осы баптың 1-тармағының 3) тармақшасында көзделген жағдайға ғана қолданылады.

Ескерту. 31-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

32-бап. Мемлекеттік монополия

1. Мемлекет тауарларды бәсекелес нарықта өткізу конституциялық құрылыстың, ұлттық қауіпсіздіктің, қоғамдық тәртіпті, адамның құқықтары мен бостандықтарын қорғаудың, халықтың денсаулығын сақтаудың жай-күйіне теріс ықпал етуі мүмкін қызмет салаларында тауарды өндіруге және (немесе) сатуға, сатып алуға немесе оларды пайдалануға мемлекеттің айрықша құқығын Заңмен бекіту жолымен бәсекелестікті шектеуге құқылы.

2. Айрықша құқықты іске асыру мемлекеттік монополия субъектісін құру жолымен жүзеге асырылады. Қазақстан Республикасы Үкіметі не Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органдары құрған мемлекеттік кәсіпорын ғана мемлекеттік монополия субъектісі бола алады.

2-1. Мемлекеттік монополия субъектісі өндіретін және өткізетін тауарларға баға белгілеу қағидаларын монополияға қарсы орган бекітеді.

3. Мемлекеттік монополия субъектісіне:

- 1) тауарларды өндірумен технологиялық тұрғыдан байланысты қызметті қоспағанда, мемлекеттік монополия саласына жатпайтын тауарлар өндіруге;
- 2) заңды тұлғалардың акцияларын (жарғылық капиталға қатысу үлестерін) иеленуге, сондай-ақ олардың қызметіне өзгеше түрде қатысуға;
- 3) мемлекеттік монополияға байланысты құқықтарды басқаға қайтадан беруге;
- 4) өздері өндіретін немесе өткізетін тауарларға Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін бағалардан ерекшеленетін баға белгілеуге тыйым салынады.

Дүлей зілзала, эпидемия, эпизоотия кезінде, сондай-ақ негізгі қызметін одан әрі жалғастыруға кедергі келтіретін шектеулер болған кезде мемлекеттік монополия субъектісіне Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша негізгі қызметін қайтадан жүргізгенге дейін технологиялық тұрғыдан негізгі қызметіне жақын өзге де қызмет түрлерін жүзеге асыруға құқық беріледі.

4. Мемлекеттік монополия субъектілерінің қызметін мемлекеттік реттеу Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес жүзеге асырылады.

4-1. Мемлекеттік монополия субъектілерінің осы баптың 3-тармағында белгіленген шектеулерді сақтауын бақылауды монополияға қарсы орган осы Заңға сәйкес жүзеге асырады.

5. Мемлекеттік монополияны енгізген кезде мынадай талаптар сақталады:

- 1) нарық субъектілері осы шешім туралы ол қолданысқа енгізілгенге дейін кемінде алты ай бұрын хабардар етілуге тиіс;
- 2) мемлекеттік монополия күшіне енгізілгеннен кейін осы тауарды алты ай мерзім бойы өндірумен, сатумен айналысқан немесе пайдаланған нарық субъектілері, орындалу мерзімі жоғарыда көрсетілген мерзімнен асатын мәмілелер жасауды қоспағанда, осы тауарды өткізуді жүзеге асыруға құқылы;
- 3) нарық субъектілеріне мемлекеттік монополия енгізу салдарынан келтірілген залалдар Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес өтеледі.

6. Осы баптың ережелері бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының қызметіне қолданылмайды.

Ескерту. 32-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2011.07.15 N 461-IV (2012.01.30 бастап қолданысқа енгізіледі); 2012.07.10 № 34-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі); 06.03.2013 N 81-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 21.06.2013 N 106-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

5-тарау. Мемлекеттік, жергілікті атқарушы органдардың бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттері, келісімдері

Ескерту. 5-тараудың тақырыбына өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

33-бап. Мемлекеттік, жергілікті атқарушы органдардың бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттері, келісімдері

1. Мемлекеттік, жергілікті атқарушы органдардың бәсекелестікті шектеуге немесе жоюға немесе тұтынушылардың заңды құқықтарына қысым жасауға әкеп соққан немесе әкеп соғуы мүмкін актілер не шешімдер қабылдаудан көрінетін бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттеріне конституциялық құрылысты қорғау, қоғамдық тәртіпті, адамның құқықтары мен бостандықтарын, халықтың денсаулығы мен имандылығын қорғау мақсатында Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, Қазақстан

Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен тыйым салынады және олар толықтай немесе ішінара жарамсыз деп танылады.

2. Мемлекеттік, жергілікті атқарушы органдардың бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттері болып, оның ішінде мыналар танылады:

1) қызметтің қандай да бір саласында нарық субъектісін құруға қатысты шектеулер енгізу;

2) нарық субъектісінің қызметін жүзеге асыруына негізсіз кедергі келтіру;

3) тауарлардың еркін қозғалысына қатысты тыйым салуларды белгілеу немесе шектеулер, нарық субъектілерінің тауарларды өткізу құқықтарына өзге де шектеулер енгізу;

4) нарық субъектісіне сатып алушылардың белгілі бір санаты үшін тауарларды бірінші кезекте беру не белгілі бір сатушылардан (өнім берушілерден) тауарларды бірінші кезекте сатып алу туралы немесе басымдықты тәртіппен шарттар жасасу туралы нұсқаулар беру;

5) тауарларды сатып алушылар үшін олардың осындай тауарлар ұсынатын нарық субъектілерін таңдауына шектеулер белгілеу;

6) бағаларды көтеруге, төмендетуге немесе ұстап тұруға бағытталған іс-әрекеттер;

7) тауар нарығын аумақтық қағидат, тауарлардың сатылу немесе сатып алыну көлемі, өткізілетін тауарлардың ассортименті бойынша не сатушылардың (өнім берушілердің) немесе сатып алушылардың құрамы бойынша бөлуге бағытталған іс-әрекеттер;

8) нарық субъектілерінің тауар нарығына кіруін, одан шығуын шектеу немесе оларды тауар нарығынан ығыстырып шығару;

9) нарықтың жекелеген субъектілеріне оларды бәсекелестерге қатысты артықшылықты жағдайға қоятын жеңілдіктер немесе басқа да басымдықтар беру немесе бәсекелестермен салыстырғанда қызметте қолайсыз немесе кемсітушілік жағдайлар жасау;

10) нарық субъектілерін шарттарды басымдықты тәртіппен жасасуға, тауарларды тұтынушылардың белгілі бір тобына бірінші кезекте беруге не тауарларды белгілі бір сатушылардан (өнім берушілерден) бірінші кезекте сатып алуға тікелей немесе жанама мәжбүрлеу.

3. Конституциялық құрылысты қорғау, қоғамдық тәртіпті, адамның құқықтары мен бостандықтарын, халықтың денсаулығы мен имандылығын қорғау мақсатында Қазақстан Республикасының заңдарында, сондай-ақ, Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда көзделген жағдайларды қоспағанда, мемлекеттік, жергілікті атқарушы органдар, жергілікті өзін-өзі басқару органдары арасындағы немесе олар мен нарық субъектілері арасындағы келісімдерге, егер мұндай келісімдер бәсекелестікті болғызбауға, шектеуге немесе жоюға әкеп соғатын немесе әкеп соғуы мүмкін болса, тыйым салынады.

Ескерту. 33-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

34-бап. Мемлекеттік көмек

Ескерту. 34-бап алып тасталды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

35-бап. Мемлекеттік көмек берудің тәртібі

Ескерту. 35-бап алып тасталды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

36-бап. Осы Заңның мемлекеттік көмек беру және оны

пайдалану жөніндегі талаптарын бұзудың салдарлары

Ескерту. 36-бап алып тасталды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

6-тарау. Монополияға қарсы орган

Ескерту. 6-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

37-бап. Монополияға қарсы органның жүйесі

1. Монополияға қарсы органның біртұтас жүйесін орталық мемлекеттік орган және оған бағынысты аумақтық органдар құрайды.

2. Аумақтық органдар өзінің қызметін Қазақстан Республикасының заңнамасында және орталық мемлекеттік орган бекіткен ережелерде белгіленген өкілеттіктер шегінде жүзеге асырады.

38-бап. Монополияға қарсы органның міндеттері

Монополияға қарсы органның міндеттері:

- 1) адал бәсекелестікті дамытуға жәрдемдесу;
- 2) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын құқықтық бұзушылықтардың алдын алу, анықтау және тергеу, жолын кесу;
- 3) экономикалық шоғырлануға бақылау жасау;
- 4) бәсекелестікті шектейтін нарық субъектілерін монополиясыздандыру болып табылады.

39-бап. Монополияға қарсы органның құзыреті

Монополияға қарсы орган:

- 1) бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы мемлекеттік саясатты іске асырады;
 - 1-1) бәсекелестікті қорғау және монополиялық қызметті шектеу саласындағы мемлекеттік саясатты қалыптастыру бойынша ұсыныстар әзірлейді;
 - 2) бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы мемлекеттік органдар мен өзге де ұйымдарды салааралық үйлестіруді жүзеге асырады;
 - 3) монополияға қарсы орган құзыретінің мәселелері бойынша халықаралық ынтымақтастықты жүзеге асырады;
 - 4) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының сақталуына мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады;
 - 5) мемлекеттік органдардың бәсекелестікті шектеуге және (немесе) жоюға бағытталған актілерінің, іс-әрекеттерінің (әрекетсіздігінің) жолын кеседі;
 - 6) экономикалық шоғырлануға бақылауды жүзеге асырады;
 - 7) Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы заңнамасында көзделген бұзушылықтарды қоспағанда, тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдаланудың алдын алады және оны жояды;
 - 8) нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісімдерін және келісілген іс-әрекеттерін, жосықсыз бәсекелестікті болдырмайды және олардың жолын кеседі;
 - 9) нарық субъектілерін тізілімге енгізу және одан шығару қағидаларын әзірлейді және бекітеді;
 - 10) бәсекелестікті дамыту, монополистік қызметті шектеу және тауар нарықтарының жұмыс істеуі салаларында нормативтік құқықтық актілерді әзірлейді және келіседі;
 - 10-1) адал бәсекелестікті насихаттауды жүзеге асырады;
 - 11) тауар нарықтарындағы бәсекелес ортаның жай-күйін талдауды және бағалауды жүзеге асырады;
 - 12) тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің қызметін талдауды және оның мониторингін жүзеге асырады;
 - 13) тізілімді қалыптастыруды және жүргізуді жүзеге асырады;

14) тауарлардың өзара алмастырылу, оларды сатып алуға қолжетімділік критерийлерін, сондай-ақ тауар нарығының шекараларын айқындай отырып, тауар нарығындағы бәсекелес ортаның жай-күйіне талдау және бағалау жүргізу әдістемелерін, қаржы ұйымдарына қатысты – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен келісу бойынша бекітеді;

15) тауарларын реттелетін нарықтарда өткізетін нарық субъектілерін қоспағанда, үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі белгілеген монополиялық жоғары (төмен), моносониялық төмен бағаларды айқындайды;

16) монополиялық жоғары (төмен) және моносониялық төмен бағаларды анықтау жөніндегі әдістемені бекітеді;

17) нарық субъектілері мен мемлекеттік органдардың Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылық фактілері бойынша осы Заңда белгіленген тәртіппен тергеу жүргізеді;

18) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен мемлекеттік органдардан, оның ішінде мемлекеттік статистика саласындағы уәкілетті органнан, мемлекеттік кіріс органдарынан, нарық субъектілерінен, сондай-ақ лауазымды және өзге де жеке және заңды тұлғалардан осы Заңда көзделген өкілеттіктерін жүзеге асыру үшін қажетті ақпаратты, оның ішінде коммерциялық және өзге де заңмен қорғалатын құпияны құрайтын мәліметтерді сұратады және алады;

19) нарық субъектілеріне:

осы Заңды бұзушылықтарды және олардың салдарларын жою;

бастапқы жағдайды қалпына келтіру;

осы Заңға қайшы келетін шарттарды бұзу немесе өзгерту;

егер белгілі бір сатушылармен (өнім берушілермен) не сатып алушылармен шарт жасасудан негізсіз бас тарту не жалтару бұзушылық болып табылса, нарықтың өзге субъектісімен шарт жасасу туралы орындалуға міндетті нұсқамалар шығарады;

20) мемлекеттік органдарға өздері қабылдаған актілердің күшін жою немесе оларды өзгерту туралы, бұзушылықтарды тоқтату, сондай-ақ өздері жасаған осы Заңға қайшы келетін келісімдерді бұзу немесе өзгерту туралы орындалуға міндетті нұсқамалар енгізеді;

21) Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде белгіленген тәртіппен әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарайды және әкімшілік жазаларды қолданады;

22) алынып тасталды - ҚР 13.01.2014 N 159-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

23) алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

РҚАО-ның ескертпесі!

24) тармақша жаңа редакцияда көзделген - ҚР 03.07.2014 № 227-V Заңымен (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі).

24) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына байланысты қылмыс белгілері бойынша қылмыстық іс қозғау туралы мәселені шешу үшін құқық қорғау органдарына материалдар жібереді;

25) алынып тасталды - ҚР 13.01.2014 N 159-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі);

26) жекелеген тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйі және монополистік қызметті шектеу жөнінде қолданылатын шаралар туралы жылдық есепті жыл сайын Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігіне және Қазақстан Республикасының Үкіметіне 1 маусымнан кешіктірмей жібереді;

26-1) жүргізілетін бәсекелестік саясаттың ақпараттық ашықтығын қамтамасыз етеді, оның ішінде тоқсан сайын, есепті айдан кейінгі айдың он бесінен кешіктірмей,

бұқаралық ақпарат құралдарында және монополияға қарсы органның интернет-ресурсында монополияға қарсы органның қызметі туралы мәліметтерді орналастырады;

26-2) мемлекеттік монополия субъектісі өндіретін және өткізетін тауарларға бағаның сараптамасын жүргізеді;

27) осы Заңда, Қазақстан Республикасының өзге де заңдарында, Қазақстан Республикасы Президентінің және Қазақстан Республикасы Үкіметінің актілерінде көзделген өзге де өкілеттіктерді жүзеге асырады.

Ескерту. 39-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2010.03.19 № 258-IV, 2011.07.05 N 452-IV (2011.10.13 бастап қолданысқа енгізіледі); 2012.07.05 N 30-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 06.03.2013 N 81-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 13.01.2014 N 159-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.11.2014 № 248-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

40-бап. Монополияға қарсы органның басқармасы

Ескерту. 40-бап алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

40-1-бап. Тізілімді қалыптастыру және жүргізу

1. Тізілімді бекіту және оған өзгерістер енгізу монополияға қарсы органның шешімі бойынша жүзеге асырылады.

2. Тізілім монополияға қарсы орган белгілеген нысан бойынша бекітіледі.

3. Монополияға қарсы орган нарық субъектілерін тізілімге енгізу (одан шығару) туралы шешім қабылдаған жағдайда, осы нарықта үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісіне монополияға қарсы орган нарық субъектілерін тізілімге енгізу (одан шығару) туралы шешім қабылдаған кезден бастап он жұмыс күні ішінде тізілімнен үзінді көшірме жіберіледі.

4. Тұлғалар тобы тізілімге біртұтас нарық субъектісі ретінде енгізіледі және бұл ретте тұлғалар тобына кіретін, тиісті тауар нарығындағы қызметті жүзеге асыратын барлық жеке және (немесе) заңды тұлғалар көрсетіледі.

5. Нарық субъектілерін тізілімге енгізу және одан шығару монополияға қарсы орган бекіткен қағидаларға сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 6-тарау 40-1-баппен толықтырылды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс енгізілді - ҚР 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

41-бап. Монополияға қарсы орган басқармасының өкілеттігі

Ескерту. 41-бап алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

42-бап. Монополияға қарсы орган қызметкерлерінің құқықтары

Монополияға қарсы орган қызметкерлерінің қызметтік міндеттерін атқарған кезде, оның ішінде Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы өтініштерді қараған, монополияға қарсы заңнаманың бұзылуы туралы істерді тергеп-тексерген, экономикалық шоғырлануға бақылауды жүзеге асырған және бәсекелестік деңгейінің жай-күйін айқындаған кезде, өздеріне жүктелген өкілеттіктерге сәйкес қызметтік куәліктерін және монополияға қарсы органның Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының сақталуын тергеп-тексеру жүргізу туралы шешімін көрсеткен кезде:

1) Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын сақтай отырып, мемлекеттік

органдар мен нарық субъектілерінің үй-жайлары мен аумақтарына кедергісіз кіруге;

2) мемлекеттік органдардан, нарық субъектілерінен, сондай-ақ лауазымды және өзге де жеке және заңды тұлғалардан ақпарат, оның ішінде Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының жол берілген бұзушылық фактілері бойынша жазбаша және (немесе) ауызша түсініктемелер сұратуға және алуға құқығы бар.

Ескерту. 42-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

**43-бап. Монополияға қарсы орган қызметкерлерінің
коммерциялық, қызметтік және заңмен қорғалатын
өзге де құпияларды сақтау жөніндегі міндеті**

1. Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жағдайларды қоспағанда, монополияға қарсы орган өзінің өкілеттіктерін жүзеге асыру кезінде алған коммерциялық, қызметтік, заңмен қорғалатын өзге де құпиялар болып табылатын ақпарат жария етілуге жатпайды.

2. Монополияға қарсы органның қызметкерлері коммерциялық, қызметтік, заңмен қорғалатын өзге де құпиялар болып табылатын ақпаратты жария еткені үшін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен жауаптылықта болады.

3. Монополияға қарсы органның не оның лауазымды адамдарының коммерциялық, қызметтік, заңмен қорғалатын өзге де құпиялар болып табылатын ақпараттарды жария етуі нәтижесінде жеке немесе заңды тұлғаға келтірілген зиян Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес өтелуге жатады.

**43-1-бап. Мемлекеттік әлеуметтік-экономикалық саясаттың
негізгі бағыттарын әзірлеуді салааралық және
өңіраралық үйлестіруді жүзеге асыратын
мемлекеттік органның құзыреті**

Ескерту. 43-1-бап алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

**7-тарау. Монополияға қарсы органның Қазақстан Республикасының құқық
қорғау органдарымен және басқа мемлекеттердің монополияға қарсы
органдарымен өзара іс-қимылы**

Ескерту. 7-тараудың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

**44-бап. Монополияға қарсы және реттеуші органдардың
өзара іс-қимылы**

Ескерту. 44-бап алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

**44-1-бап. Монополияға қарсы органның басқа мемлекеттердің
монополияға қарсы органдарымен өзара іс-қимылы**

1. Бірыңғай экономикалық кеңістік шеңберінде Кеден одағы елдерінің монополияға қарсы органдары өзара іс-қимылды, оның ішінде хабарламалар, ақпарат беру туралы сұраулар жіберу, консультациялар жүргізу, тергеулер жөнінде хабардар ету жолымен жүзеге асырады.

2. Монополияға қарсы орган халықаралық ұйымдарға қатысу шеңберінде өзге мемлекеттердің монополияға қарсы органдарына сұрау салулар жіберуге және сұрау салулар бойынша ақпарат беруге құқылы.

Ескерту. 7-тарау 44-1-баппен толықтырылды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

45-бап. Монополияға қарсы және құқық қорғау органдарының өзара іс-қимылы

1. Монополияға қарсы орган өз өкілеттігі шегінде Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдарымен мынадай нысандарда өзара іс-қимылды жүзеге асырады:

- 1) құқық қорғау органдарына монополияға қарсы құқық бұзушылықтардың анықталған фактілері туралы хабарлайды;
- 2) тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйі туралы талдамалы ақпарат пен мониторинг деректерін береді;
- 3) құқық қорғау органдарының сауал салуы бойынша өз құзыреті шегінде зерттеулер, сараптамалар жүргізеді және Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының мәселелері бойынша қорытындылар береді;
- 4) құқық қорғау органдарының, олардың аумақтық бөлімшелерінің қаулылары мен сауал салуы бойынша өз қызметкерлерін Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу жөніндегі іс жүргізу әрекеттері мен іс-шараларына қатысуы үшін сарапшылар ретінде жібереді.

2. Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары өз өкілеттігі шегінде монополияға қарсы органмен мынадай нысандарда өзара іс-қимылды жүзеге асырады:

- 1) монополияға қарсы органға Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасы саласында анықталған құқық бұзушылықтар туралы хабарлайды;
- 2) монополияға қарсы органның және оның аумақтық органдарының сауал салуы мен өтініштері бойынша:

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу жөніндегі бірлескен іс-шараларды жүргізуге, сондай-ақ монополияға қарсы орган қызметкерлерінің қызметтік міндеттерін орындауына кедергі келтіретін құқыққа қайшы іс-әрекеттердің жолын кесу үшін қызметкерлерін жібереді;

Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде көзделген тәртіппен монополияға қарсы органның жазбаша сауал салуына сәйкес Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылардың тұрған жерін анықтау және оларды әкімшілік жауапкершілікке тарту үшін монополияға қарсы органға жеткізу жөнінде шаралар қолданады;

Қазақстан Республикасының қылмыстық іс жүргізу заңнамасында көзделген тәртіппен монополияға қарсы орган табыс ететін қылмыстық жаза қолданылатын белгілері бар бәсекелестікке қарсы іс-әрекеттердің материалдары бойынша қылмыстық іс қозғау туралы шешім қабылдайды, ол туралы монополияға қарсы органға хабарлайды;

монополияға қарсы органға Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтың дәлелдемелерін табуға және бекітуге практикалық көмек көрсетеді.

4-БӨЛІМ. БӘСЕКЕЛЕСТІКТІ ҚОРҒАУ

8-тарау. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алу

46-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алу

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алу мақсатында монополияға қарсы орган:

- 1) тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйіне талдау;
- 2) экономикалық шоғырлануға бақылау;
- 3) үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің қызметтеріне мониторинг жүргізеді.

47-бап. Тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің жай-күйін талдау

1. Тауар нарықтарына талдау жүргізудің мақсаты бәсекелестікті қорғау мен дамытуға, монополистік қызметтің алдын алуға, шектеуге және жолын кесуге бағытталған шаралар кешенін әзірлеу үшін бәсекелестік деңгейін айқындау, үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерін анықтау болып табылады.

2. Тауар нарығын талдау статистикалық ақпарат және мемлекеттік органдар, нарық субъектілері және олардың бірлестіктері ұсынатын есептіліктің өзге де нысандары негізінде, сондай-ақ осы баптың 10-тармағына сәйкес ұсынылатын ақпарат негізінде жүргізіледі.

3. Тауар нарығының шекаралары, егер тауарды немесе өзара алмастырылатын тауарды осы аумақтың шегінен тыс жерлерден сатып алу экономикалық, технологиялық және басқа себептер бойынша орынсыз болса, тұтынушының оларды сатып алатын аумағын айқындайды.

4. Тауар нарықтарының шекаралары тауарларды сатып алудың қолжетімділігі ескеріле отырып, мынадай:

1) осы аумақта тауар сатып алу мүмкіндігінің;

2) көлік шығындарының тауар құнына қатысты алғанда негізділігі мен өзін-өзі ақтайтындығының;

3) тауарды тасымалдау кезінде оның сапасы, сенімділігі мен басқа да тұтынушылық қасиеттері сақталуының;

4) тауарларды сатып алуға-сатуға, әкелуге және әкетуге шектеулер (тыйым салу) болмауының;

5) өз шегінде тауарлардың сатылуы, берілуі жүзеге асырылатын аумақта бәсекелестікке тең жағдайлар болуының критерийлері бойынша айқындалады.

5. Тиісті тауар нарықтарының шекараларын айқындауды монополияға қарсы орган:

1) тауарлар нарықтарына талдау жасау кезінде;

2) тізілімді қалыптастыру және жүргізу кезінде;

3) жеке тұлғаның, нарық субъектісінің және (немесе) заңды тұлғалар бірлестіктерінің, сондай-ақ мемлекеттік органның дәлелді өтініші болған жағдайда;

4) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзу фактілері анықталған кезде жүзеге асырады.

6. Тауар нарығының көлемі тауардың немесе өзара алмастырылатын тауарлардың әкеліну және әкетілу көлемдері ескеріле отырып, нарық субъектілерінің тауарды немесе өзара алмастырылатын тауарларды нарықтың шекаралары шегінде өткізуінің заттай көрсеткіштердегі немесе құн көрсеткіштеріндегі сомасы ретінде айқындалады.

Нарық субъектісі өз өнімінің бір бөлігін өз мұқтажына пайдаланған жағдайда, өткізу көлеміне тауар нарығындағы өткізу көлемі ғана қосылады.

7. Нарық субъектісінің тиісті тауар нарығындағы үлесі нарық субъектісінің тауарды немесе өзара алмастырылатын тауарларды нарықтың географиялық шекаралары шегінде өткізу көлемінің тиісті тауар нарығының жалпы көлеміне қатынасы ретінде айқындалады.

8. Нарық субъектілерінің үлесін айқындау өнім беру көлемінің үлесі өнім берудің жалпы көлемінде сексен бес проценттен асатын субъектілердің ақпараты болған кезде мүмкін болады.

9. Тауарлардың өзара алмастырылу және оларды сатып алуға қолжетімділік, тауар нарығы шекаралары, оны талдау және бәсекелес ортаның жай-күйін бағалау критерийлерін айқындау әдістемелерін - тауардың ерекшелігін және Қазақстан Республикасының экономиканың тиісті саласын реттейтін заңнамасын ескере отырып, мемлекеттік басқарудың тиісті саласына басшылықты жүзеге асыратын мемлекеттік органмен келісу бойынша, ал қаржы ұйымдары үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен келісу бойынша монополияға қарсы орган бекітеді.

10. Нарық субъектілері, олардың бірлестіктері мен басшылары, мемлекеттік

органдар, оның ішінде мемлекеттік статистика саласындағы уәкілетті орган, мемлекеттік кіріс органдары, олардың лауазымды адамдары монополияға қарсы органның осы Заңда көзделген өкілеттіктерді жүзеге асыру үшін қажетті анық құжаттарды, жазбаша және ауызша түсіндірмелерді және өзге де ақпаратты, оның ішінде коммерциялық құпияны құрайтын ақпаратты монополияға қарсы органның талап етуі бойынша беруге міндетті.

Ескерту. 47-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 2010.03.19 № 258-IV; 2012.07.05 N 30-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 06.03.2013 N 81-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен; 03.07.2013 № 121-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен; 29.09.2014 N 239-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.11.2014 № 248-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

48-бап. Үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілері қызметінің мониторингі

1. Тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектілерінің қызметі мониторингінің мақсаты, Қазақстан Республикасының табиғи монополиялар және реттелетін нарықтар туралы заңнамасында көзделген бұзушылықтарды қоспағанда, үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдаланумен байланысты бұзушылықтарды анықтау және олардың жолын кесу болып табылады.

2. Тізілімге енгізілген нарық субъектілері монополияға қарсы органға:

1) Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік туралы заңнамасына сәйкес бірінші жарты жылдықтың қорытындылары бойынша қаржылық есептілікті - ағымдағы жылдың 1 тамызына дейін, екінші жартыжылдықтың қорытындылары бойынша қаржылық есептілікті - келесі жылдың 1 мамырына дейінгі мерзімде;

2) өзінің дауыс беретін акцияларының (қатысу үлестерінің, пайларының) он және одан да көп процентін сату немесе сенімгерлік басқаруға беру туралы тоқсан сайынғы ақпаратты - есепті кезеңнен кейінгі айдың 15-іне дейінгі мерзімде;

3) өнімнің монополиялық түрлері бойынша өндіру мен өткізу көлемдері, өткізілетін монополиялық тауарлардың босатылу бағалары мен табыстылық деңгейі туралы, монополияға қарсы орган белгілейтін нысан бойынша тоқсан сайынғы ақпаратты есепті кезеңнен кейінгі айдың 15-іне дейінгі мерзімде беруге міндетті.

49-бап. Экономикалық шоғырлануға мемлекеттік бақылау

1. Үстем немесе монополиялық жағдайдың пайда болуын немесе күшеюін және (немесе) бәсекелестікті шектеуді болғызбау мақсатында монополияға қарсы орган осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көрсетілген мәмілелерді (іс-әрекеттерді) жүзеге асыруға монополияға қарсы органның алдын ала келісімін алу түрінде не оның осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 4) және 5) тармақшаларында көрсетілген мәмілелер туралы хабарламасы арқылы экономикалық шоғырлануға мемлекеттік бақылауды жүзеге асырады.

2. Экономикалық шоғырлануды жасауға ниеттенген не жасаған нарық субъектілері монополияға қарсы органға экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатпен жүгінеді немесе монополияға қарсы органды осы Заңда көзделген тәртіппен жасалған экономикалық шоғырлану туралы хабардар етеді.

3. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 4) және 5) тармақшаларында көрсетілген экономикалық шоғырлануды жасауға ниеттенген нарық субъектілері алдын ала келісім алу үшін монополияға қарсы органға өтінішхатпен осы Заңда көзделген тәртіппен жүгінуге құқылы.

4. Егер экономикалық шоғырлану конкурстық рәсімдер (аукциондар, тендерлер,

конкурстар) қолданылып жүргізілетін жағдайда, егер Қазақстан Республикасының заңнамасында өзгеше көзделмесе, өтінішхат конкурс рәсімі басталғанға дейін де, одан кейін де, бірақ жеңімпаз жарияланған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен кешіктірілмей ұсынылуы мүмкін.

5. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 1) және 3) тармақшаларында көзделген жағдайларда тіркеуші орган нарық субъектілерін, сондай-ақ жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеуді, қайта тіркеуді монополияға қарсы органның келісімімен жүзеге асырады.

6. Монополияға қарсы органның келісімінсіз жасалып, нарық субъектісінің немесе тұлғалар тобының үстем немесе монополиялық жағдайын орнықтыруға немесе күшейтуге және (немесе) бәсекелестікті шектеуге әкеп соққан экономикалық шоғырлануды сот монополияға қарсы органның талап қоюы бойынша жарамсыз деп тануы мүмкін.

Осы бапты бұза отырып жүзеге асырылған нарық субъектісін, жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу монополияға қарсы органның талап қоюы бойынша сот тәртібімен заңсыз деп танылуы мүмкін және олардың күші жойылады.

Ескерту. 49-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

50-бап. Экономикалық шоғырлану

1. Мыналар:

1) нарық субъектісін бірігу немесе қосылу жолымен қайта ұйымдастыру;
2) тұлғаның (тұлғалар тобының) нарық субъектісінің дауыс беретін акцияларын (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерін, пайларын) сатып алуы, бұл ретте, егер мұндай тұлға (тұлғалар тобы) сатып алуға дейін осы нарық субъектісінің акцияларына (жарғылық капиталындағы қатысу үлестеріне, пайларына) иелік етпесе немесе аталған нарық субъектісінің дауыс беретін акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің, пайларының) жиырма бес немесе одан да аз пайызына иелік етсе, мұндай тұлға (тұлғалар тобы) көрсетілген акциялардың (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің, пайларының) жиырма бес пайызынан астамына иелік ету құқығына ие болады;

3) егер мәміленің (өзара байланысты мәмілелердің) нысанасы болып табылатын мүліктің баланстық құны мүлікті иеліктен шығаратын немесе басқаға беретін нарық субъектісінің негізгі өндірістік құралдары мен материалдық емес активтерінің баланстық құнының он пайызынан асып кетсе, нарық субъектісінің (тұлғалар тобының) нарықтың басқа субъектісінің негізгі өндірістік құралдарын және (немесе) материалдық емес активтерін меншікке алуы, иеленуі және пайдалануы, оның ішінде жарғылық капиталды төлеу (беру) есебіне меншікке алуы, иеленуі және пайдалануы;

4) нарық субъектісінің өзі кәсіпкерлік қызметті жүргізген кезде нарықтың басқа субъектісіне оның орындауына міндетті нұсқаулар беруге не оның атқарушы органының функцияларын жүзеге асыруға мүмкіндік беретін (оның ішінде сенімгерлік басқару туралы шарт, бірлескен қызмет туралы шарт, тапсырма шарты негізінде) құқықтарды сатып алуы;

5) бір жеке тұлғалардың екі және одан да көп нарық субъектілерінің атқарушы органдарына, директорлар кеңестеріне, байқаушы кеңестеріне немесе басқарудың басқа да органдарына аталған жеке тұлғалардың осы субъектілерде кәсіпкерлік қызметін жүргізу шарттарын айқындау жағдайында қатысуы экономикалық шоғырлану деп танылады.

2. Мыналар:

1) егер бұл сатып алу оларды кейіннен қайта сату мақсатында аталған ұйымның нарық субъектісінің басқару органдарында дауыс беруге қатыспауы шартымен жүзеге асырылатын болса, нарық субъектісінің акцияларын (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерін, пайларын) қаржылық ұйымдардың сатып алуы, сондай-ақ бұл сатып алу немесе

алу оларды кейіннен қайта сату мақсатында көрсетілген қаржылық ұйымдар мұндай мүлікті өз мақсаттары үшін табыс табу мақсатында пайдаланбауы (қолданбауы) шартымен жүзеге асырылатын болса, борышкердің міндеттемесін толығымен немесе бір бөлігінде тоқтату мақсатында нарықтың басқа субъектісінің мүлкін, негізгі өндірістік құралдарын және (немесе) материалдық емес активтерін қаржылық ұйымдардың сатып алуы немесе меншігіне алуы;

2) оңалтуды немесе банкроттықты басқарушыны, уақытша әкімшілікті (уақытша әкімшіні) тағайындау;

3) осы баптың 1-тармағында көрсетілген мәмілелерді жүзеге асыру, егер мұндай мәмілелер бір тұлғалар тобының ішінде жасалса, экономикалық шоғырлану деп танылмайды.

3. Егер қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілерінің (тұлғалар тобының) немесе сатып алушының (тұлғалар тобының), сондай-ақ өзінің дауыс беру құқығындағы акциялары (жарғылық капиталындағы қатысу үлестері, пайлары) сатып алынатын нарық субъектісі активтерінің жиынтық баланстық құны немесе олардың соңғы қаржы жылында тауар өткізуінің жиынтық көлемі өтінішхат (хабарлама) берілген күні белгіленген айлық есептік көрсеткіштің он миллион еселенген мөлшерінен асатын немесе мәмілеге қатысушы тұлғалардың бірі тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі болып табылатын жағдайларда, монополияға қарсы органның осы баптың 1-тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көрсетілген мәмілелерді жүзеге асыруға келісімі не осы баптың 1-тармағының 4) және 5) тармақшаларында көрсетілген мәмілелер туралы оның хабарламасы талап етіледі.

4. Егер қаржылық ұйым активтерінің құны не өз капиталының шамасы монополияға қарсы орган Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкімен бірлесіп белгілеген мөлшерден асып кетсе, қаржылық ұйымның қатысуымен экономикалық шоғырлануға келісу талап етіледі.

Егер осы баптың 1-тармағында көрсетілген экономикалық шоғырлануды бір мезгілде қаржылық ұйым және тиісті тауар нарығында үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі болып табылатын нарық субъектісі жүзеге асыратын жағдайда, мұндай нарық субъектісі осы баптың 3-тармағында көзделген норманы басшылыққа алады.

5. Монополияға қарсы орган тиісті тауар нарықтарын талдау негізінде аталған нарықтар үшін монополияға қарсы органның осы бапта көрсетілген мәмілелерді жүзеге асыруға келісімі қажет болатын активтер құнының неғұрлым жоғары мөлшерін және тауарлар өткізу көлемін белгілеуге құқылы.

6. Тауарларды өткізудің жиынтық көлемі осы баптың 3-тармағына сәйкес өтінішхат (хабарлама) берілген жылдың алдындағы соңғы қаржы жылы тауарларды өткізуден түскен табыстың (түсімнің) сомасы ретінде қосылған құн салығының және акциздің сомасы шегеріле отырып айқындалады.

Егер нарық субъектісі қызметін бір жылдан кем мерзімде жүзеге асырған жағдайда, тауарларды өткізу көлемі нарық субъектісінің қызмет кезеңі үшін айқындалады.

7. Осы баптың 1-тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көзделген мәмілелер жүзеге асырылған жағдайда монополияға қарсы органның алдын ала келісімі талап етіледі.

Осы баптың 1-тармағының 4) және 5) тармақшаларында көзделген мәмілелер жүзеге асырылған жағдайда, монополияға қарсы орган мәміле жасалған күннен кейін күнтізбелік қырық бес күннен кешіктірілмей хабардар етілуге тиіс.

Ескерту. 50-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); өзгеріс

енгізілді - ҚР 07.03.2014 N 177-V (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

51-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхаттар беретін тұлғалар

1. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 1) тармақшасында көзделген жағдайларда монополияға қарсы органға өтінішхатты тиісті шешім қабылдайтын тұлға немесе нарық субъектісінің құрылтайшылары (қатысушылары) береді.

2. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 2) және 3) тармақшаларында көрсетілген экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты монополияға қарсы органға дауыс беретін акцияларды (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерін, пайларын), негізгі өндіріс құралдарын, материалдық емес активтерді немесе тиісті құқықтарды сатып алатын тұлға береді.

3. Егер осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 1), 2) және 3) тармақшаларында көрсетілген мәмілелердің тарапы болып бірнеше тұлға әрекет етсе, онда өтінішхатты мәміленің қалған қатысушыларының атынан олардың біреуі бере алады. Өтінішхатта экономикалық шоғырлануды жасау туралы шешімді қабылдаған тұлғалардың мүдделерін монополияға қарсы органда білдіруге уәкілетті тұлға көрсетіледі.

Ескерту. 51-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

52-бап. Өтінішхатты беру тәртібі

1. Өтінішхат осы Заңның 53-бабында аталған құжаттар мен мәліметтер қоса тіркеле отырып, монополияға қарсы орган белгілеген нысан бойынша жазбаша түрде жасалады.

2. Өтінішхатта көрсетілген мәліметтер және өтінішхатқа қоса тіркелген құжаттар дәйекті және толық болуға, түпнұсқа немесе Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен расталған түпнұсқа көшірмелері түрінде табыс етілуге тиіс. Өтінішхатқа қол қойған тұлға өтінішхатта және оған қосымшаларда берілген мәліметтер мен құжаттардың дәйектілігі мен толықтығын жазбаша растауға тиіс.

3. Өтінішхат және оған қосымшалар тігілген түрде беріледі және өтінішхат беруші тұлғаның мөрімен расталады.

Жеке тұлға табыс ететін өтінішхат және оған қосымшалар тігілген түрде беріледі және жеке тұлғаның нотариат куәландырған қолымен расталады.

4. Табыс етілетін құжаттар мен мәліметтер нөмірленеді және осы Заңның 53-бабының тармақтары мен тармақшаларының нөмірлері көрсетіле отырып табыс етіледі. Тармақтың және тармақшаның әрбір сұрағына толық жауап беріледі.

Толық ақпарат табыс ету мүмкіндігі болмаған жағдайда, экономикалық шоғырлануға қатысушы бағалау немесе болжамдық ақпаратты, оның бағалау немесе болжамдық болып табылатынын көрсете отырып береді, сондай-ақ ақпараттың алынған көздері мен пайдаланылған бағалау мен болжам жасау әдістері көрсетіледі.

5. Коммерциялық құпия болып табылатын ақпарат "коммерциялық құпия" деген міндетті белгімен табыс етіледі.

6. Өтінішхатқа мәліметтер мен құжаттар өтінішхат берілген жылдың алдындағы қаржы жылы үшін, сондай-ақ уақыт кезеңі көрсетіле отырып, жыл басынан бергі ағымдағы кезең үшін табыс етіледі.

Жыл басынан бергі ағымдағы кезең үшін жасалған мәліметтер мен құжаттар болмаған жағдайда, мәліметтер мен құжаттар өтінішхат берілген жылдың алдындағы қаржы жылы үшін табыс етіледі.

Егер нарық субъектісі өтінішхат берілгеннің алдындағы соңғы қаржы жылынан аз мерзім ішінде жұмыс істеген жағдайда, мәліметтер мен құжаттар нарық субъектісінің қызметті жүзеге асыруы басталғаннан бергі уақыт үшін табыс етіледі.

7. Нарық субъектісінің (тұлғалар тобының) Қазақстан Республикасында тауарлар өндіру көлемдері туралы, өткізу туралы, тауарлар экспорты мен импортының көлемі туралы мәліметтері өтінішхат берілген жылдың алдындағы екі қаржы жылы үшін, жыл басынан бастап ағымдағы кезең үшін табыс етіледі, сондай-ақ ағымдағы кезеңнен кейінгі үш жылға арналған болжам табыс етіледі.

Егер нарық субъектісі қызметін өтінішхат берілген кезге қарай екі жылдан аз уақытта жүзеге асырған жағдайда, мәліметтер мен құжаттар нарық субъектісінің қызметін жүзеге асыруы басталғаннан бергі уақыт үшін табыс етіледі.

8. Егер монополияға қарсы органның шешімі үшінші тұлғалардың осы Заңмен қорғалатын құқықтарын елеулі түрде қозғауы мүмкін болса, олар экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхаттарды қарауға қатысуға құқылы.

Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхаттарды қарауға үшінші тұлғаларды тарту мәселесін монополияға қарсы орган шешеді, ол туралы өтінішхат берген тұлға хабардар етіледі.

53-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатқа қоса берілетін құжаттама

1. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 1) тармақшасында көзделген экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты монополияға қарсы органға ұсыну үшін қажетті құжаттамада:

- 1) тұлғаның немесе уәкілетті органның нарық субъектісін қайта ұйымдастыру туралы шешімінің жобасы;
- 2) қызмет түрлерінде немесе олардың іскерлік операциялары географиясында жоспарланып отырған өзгерістерді қоса алғанда, нарық субъектісін қайта ұйымдастыру мақсатының негіздемесі;
- 3) құрылатын нарық субъектісінің бекітілген жарғысы мен құрылтай шарты немесе олардың жобалары;
- 4) құрылатын нарық субъектісіне берілетін мүлікті беру мәліметтері мен шарттарының тізбесі;
- 5) қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілерінің әрқайсысы бойынша, сондай-ақ қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілерімен бір тұлғалар тобына кіретін нарықтың әрбір субъектісі бойынша мыналар көрсетіледі:
 - жеке тұлға үшін – жеке басын куәландыратын құжаттың деректері, азаматтығы туралы мәліметтер, сондай-ақ тұрғылықты жері және заңды мекенжайы;
 - атауы, заңды және нақты мекенжайлары;
 - жарғылық капиталының мөлшері және қатысу үлесі;
 - акциялардың түрлері;
- 6) нарықтың басқа субъектілерінің атқарушы органының, директорлар кеңесінің (байқаушы кеңестің) де мүшелері болып табылатын атқарушы орган, директорлар кеңесі (байқаушы кеңес) мүшелерінің лауазымы көрсетілген тізімі;
- 7) қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілері өндіретін және өткізетін тауарларды өндіру мен өткізудің, тауарлардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;
- 8) қайта ұйымдастырылатын нарық субъектілерімен бір тұлғалар тобына кіретін нарық субъектілері өндіретін немесе өткізетін нақ сол тауарларды немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;
- 9) нақ сол немесе өзара алмастырылатын тауарлардың осы мәмілені жасасу нәтижесінде өндіру мен өткізу болжамы қамтылады.

2. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 2) тармақшасында көзделген экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты монополияға қарсы органға беру үшін қажетті құжаттар мен мәліметтер тізбесі:

1) шарт немесе шарттың жобасы не мәміленің жасалғанын растайтын өзге де құжат;

2) сатып алушы бойынша және сатып алушымен бір тұлғалар тобына кіретін нарықтың әрбір субъектісі бойынша мыналар көрсетіледі:

жеке тұлға үшін – жеке басын куәландыратын құжаттың деректері, азаматтығы туралы мәліметтер, сондай-ақ тұрғылықты жері және заңды мекенжайы;

атауы, заңды және нақты мекенжайлары;

жарғылық капиталының мөлшері және қатысу үлесі;

акциялардың түрлері;

өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 2) тармақшасында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісі өндіретін немесе өткізетін тауарларға немесе өзара алмастырылатын тауарларға ұқсас тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;

3) нарықтың басқа субъектілерінің атқарушы органының, директорлар кеңесінің (байқаушы кеңестің) де мүшелері болып табылатын атқарушы орган, директорлар кеңесі (байқаушы кеңес) мүшелерінің лауазымы көрсетілген тізімі;

4) өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 2) тармақшасында көзделген іс-қимылдар жасалатын нарық субъектісінің тауарларды өндіруі мен өткізуінің, олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;

5) өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 2) тармақшасында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісінің тікелей немесе жанама бақылауында болатын нарық субъектілері өндіретін немесе өткізетін нақ сол немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;

6) мәміле жасалғаннан кейін өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 2) тармақшасында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісіне және (немесе) оның тұлғалар тобына қатысты сатып алушы алатын құқықтар туралы мәліметтер, оның ішінде мәміле жасалғаннан кейін сатып алушы иелік ететін нарық субъектісі акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің, пайларының) саны және орналастыру бағасы, сондай-ақ олардың нарық субъектісінің дауыс беру құқығы бар акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің, пайларының) жалпы санындағы пайыздық үлесі және олардың нарық субъектісінің жарғылық капиталындағы пайыздық үлесі;

7) нақ сол немесе өзара алмастырылатын тауарлардың осы мәмілені жасасу нәтижесіндегі өндіру мен өткізу болжамы.

3. Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 3) тармақшасында көзделген экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты монополияға қарсы органға беру үшін қажетті құжаттар тізбесі:

1) шарт немесе шарттың жобасы;

2) сатып алушы бойынша және сатып алушымен бір тұлғалар тобына кіретін нарықтың әрбір субъектісі бойынша мыналар көрсетіледі:

жеке тұлға үшін – жеке басын куәландыратын құжаттың деректері, азаматтығы туралы мәліметтер, сондай-ақ тұрғылықты жері және заңды мекенжайы;

атауы, заңды және нақты мекенжайлары;

жарғылық капиталының мөлшері және қатысу үлесі;

акциялардың түрлері;

сатып алынатын мүлікті пайдалану арқылы өндірілетін нақ сол немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;

3) баланстық құны көрсетіле отырып, мәміленің нысанасын құрайтын мүліктің тізбесі;

4) тауарлардың түрлері көрсетіле отырып, алынатын мүліктің қандай тауарларды шығару үшін пайдаланылғаны және пайдаланылатыны туралы мәліметтер;

5) тауарлардың түрлері көрсетіле отырып, алынатын мүлікті пайдалану арқылы тауарларды өндіру мен өткізу болжамы;

6) нақ сол немесе өзара алмастырылатын тауарлардың осы мәмілені жасасу нәтижесіндегі өндіру мен өткізу болжамы.

4. Шетелдік заңды тұлғалар осы бапқа сәйкес берілетін ақпараттан басқа қосымша мыналарды:

1) өзі тұрған елдің заңнамасына сәйкес оның заңды мәртебесін растайтын, шыққан елінің сауда тізілімінен немесе өзге де балама құжаттан нотариат куәландырған үзінді көшірмені;

2) егер шетелдік заңды тұлғаның Қазақстан Республикасында тіркелген филиалы немесе өкілдігі болса, филиалды немесе өкілдікті есептік тіркеу туралы мәліметтерді және филиал немесе өкілдік туралы ереженің көшірмесін;

3) егер сатып алушының – шетелдік заңды тұлғаның немесе шетелдік қатысуы бар нарық субъектісінің Қазақстан Республикасында филиалы немесе өкілдігі болса, филиалдың немесе өкілдіктің Қазақстан Республикасында өндіретін және (немесе) өткізетін тауарларының түрлері тізбеленген ақпаратты береді.

5. Осы Заңның 49-бабының 3-тармағында көзделген жағдайда экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты осы Заңның 54-2-бабында көзделген құжаттар мен мәліметтердің тізбесін ұсына отырып, тиісті құқықтарды сатып алатын тұлға береді.

6. Егер қосымша мәліметтердің және (немесе) құжаттардың болмауы өтінішхатты қарауға кедергі келтіретін болса, монополияға қарсы орган оларды нарық субъектісінен және (немесе) мемлекеттік органдардан сұратуға құқылы.

Монополияға қарсы орган ақпаратты және (немесе) құжаттарды беру үшін белгілейтін мерзім күнтізбелік он күннен кем болмауға тиіс.

Ескерту. 53-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

54-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхаттарды қарау мерзімдері

1. Монополияға қарсы орган өтінішхатты алған күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде ұсынылған материалдардың толықтығын тексеруге және өтінішхатты беруші тұлғаны өтінішхатты қарауға қабылдағаны туралы немесе қабылдаудан бас тартылғаны туралы жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.

2. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарау мерзімі өтінішхат қарауға қабылданған кезден бастап күнтізбелік елу күннен аспауға тиіс.

3. Өтінішхатты қарау мерзімі монополияға қарсы орган немесе сот аталған өтінішхат немесе онымен байланысты басқа өтінішхат бойынша шешім қабылдағанға дейін өтінішхатты қарау мүмкін болмаған жағдайда тоқтатыла тұрады, ол жөнінде монополияға қарсы орган өтінішхатты берген тұлғаны мұндай шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.

4. Монополияға қарсы орган өтінішхатты қарау барысында нарық субъектісінен және (немесе) мемлекеттік органдардан шешім қабылдау үшін қажетті қосымша мәліметтерді және (немесе) құжаттарды сұратуға құқылы.

5. Қосымша мәліметтерді және (немесе) құжаттарды ұсыну кезеңінде өтінішхатты қарау мерзімі тоқтатыла тұрады, ол жөнінде монополияға қарсы орган өтінішхат берген тұлғаны мұндай шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде жазбаша түрде хабардар етуге міндетті.

6. Монополияға қарсы орган нарық субъектісі және (немесе) мемлекеттік органдар қосымша мәліметтерді және (немесе) құжаттарды ұсынғаннан кейін

экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарауды қайта бастайды, ол жөнінде өтінішхат берген тұлғаны үш жұмыс күні ішінде жазбаша түрде хабардар етуге міндетті. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарау қайта басталған күннен бастап қарау мерзімінің өтуі жалғасады.

Ескерту. 54-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

54-1-бап. Жасалған экономикалық шоғырлану туралы

монополияға қарсы органды хабардар ету тәртібі

Осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 4) және 5) тармақшаларында көзделген мәмілелерді жасасқан нарық субъектілері монополияға қарсы органды осы Заңның 50-бабы 7-тармағының екінші бөлігінде белгіленген мерзімде хабардар етеді.

Жасалған экономикалық шоғырлану туралы жазбаша хабарлама монополияға қарсы органға тікелей де, байланыс мекемелері арқылы да жіберілуі мүмкін.

Монополияға қарсы органды:

1) екі және одан да көп нарық субъектілерінің атқарушы органдарының, директорлар кеңестерінің, байқаушы кеңестерінің немесе басқарудың басқа да органдарының құрамына кіретін жеке тұлғаның олардың кәсіпкерлік қызметін жүргізу шарттарын айқындауы жағдайында аталған жеке тұлға;

2) өзі кәсіпкерлік қызметті жүргізген кезде нарықтың басқа субъектісінің орындауына міндетті нұсқаулар беруге не оның атқарушы органының функцияларын жүзеге асыруға мүмкіндік беретін құқықтарды иемденіп алатын (оның ішінде сенімгерлік басқару туралы шарттың, бірлескен қызмет туралы шарттың, тапсырма шартының негізінде) нарық субъектісі хабардар етуге тиіс.

Ескерту. 8-тарау 54-1-баппен толықтырылды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

54-2-бап. Монополияға қарсы органға жасалған (жоспарланып отырған) экономикалық шоғырлану туралы хабарламаға (өтінішхатқа) қоса берілетін құжаттама

1. Монополияға қарсы органға осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 4) тармақшасында көзделген жасалған (жоспарланып отырған) экономикалық шоғырлану туралы хабарламаны (өтінішхатты) жіберу (беру) үшін қажетті құжаттар мен мәліметтер тізбесі:

1) заңды тұлға растаған шарттың (шарт жобасының) көшірмесі не мәміленің жасалғанын (оны жасасу ниетін) растайтын өзге де құжат;

2) сатып алушы бойынша және сатып алушымен бір тұлғалар тобына кіретін нарықтың әрбір субъектісі бойынша мыналар көрсетіледі:

жеке тұлға үшін – жеке басын куәландыратын құжаттың деректері, азаматтығы туралы мәліметтер, сондай-ақ тұрғылықты жері және заңды мекенжайы;

атауы, заңды және нақты мекенжайлары;

жарғылық капиталының мөлшері және қатысу үлесі;

акциялардың түрлері;

өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 4) тармақшасында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісі өндіретін немесе өткізетін тауарларға немесе өзара алмастырылатын тауарларға ұқсас тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;

3) нарықтың басқа субъектілерінің атқарушы органының, директорлар кеңесінің (байқаушы кеңестің) де мүшелері болып табылатын атқарушы орган, директорлар кеңесі (байқаушы кеңес) мүшелерінің лауазымы көрсетілген тізімі;

4) өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 4) тармақшасында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісінің тауарларды өндіруі мен өткізуінің,

олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;

5) өзіне қатысты осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 4) тармақшасында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісінің тікелей немесе жанама бақылауында болатын нарық субъектілері өндіретін немесе өткізетін нақ сол немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндіру мен өткізудің, олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;

6) өздеріне қатысты осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 4) тармақшасында көзделген іс-әрекеттер жасалатын нарық субъектісіне және (немесе) оның тұлғалар тобына қатысты сатып алушы мәміле жасалғаннан кейін алатын құқықтар туралы мәліметтер, оның ішінде мәміле жасалғаннан кейін сатып алушы иелік ететін нарық субъектісі акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің, пайларының) саны және орналастыру бағасы, сондай-ақ олардың нарық субъектісінің дауыс беру құқығы бар акцияларының (жарғылық капиталындағы қатысу үлестерінің, пайларының) жалпы санындағы пайыздық үлесі және олардың нарық субъектісінің жарғылық капиталындағы пайыздық үлесі;

7) нақ сол немесе өзара алмастырылатын тауарлардың осы мәмілені жасасу нәтижесіндегі өндіру мен өткізу болжамы.

2. Монополияға қарсы органға осы Заңның 50-бабы 1-тармағының 5) тармақшасында көзделген жасалған (жоспарланып отырған) экономикалық шоғырлану туралы хабарламаны (өтінішхатты) жіберу (беру) үшін қажетті құжаттар мен мәліметтер тізбесі:

1) екі және одан да көп нарық субъектілерінің атқарушы органдарына, директорлар кеңестеріне, байқаушы кеңестеріне және басқа да басқару органдарына қатысуы көзделетін жеке тұлға туралы мәліметтер:

жеке басын куәландыратын құжаттың деректері, өкілеттіктерін көрсете отырып, осы субъектілерде кәсіпкерлік қызметті жүргізудің шарттарын айқындауға мүмкіндік беретін азаматтығы, жұмыс орны, атқаратын лауазымы туралы мәліметтер;

заңды тұлғалар тізбесі, онда хабарламаны (өтінішхатты) жіберуші (беруші) тұлға өкілеттіктерін көрсете отырып, кәсіпкерлік қызметті жүргізу шарттарын айқындайды;

2) хабарламаны (өтінішхатты) жіберуші (беруші) тұлға тағайындалатын немесе сайланатын заңды тұлғаның (тұлғалар тобының) және басқару органының атауы;

3) хабарламаны (өтінішхатты) жіберуші (беруші) тұлғаның атқарушы органдарға, директорлар кеңестеріне, байқаушы кеңестерге және басқа да басқару органдарына кіруі жоспарланатын нарық субъектілеріндегі лауазымның атауы;

4) хабарламаны (өтінішхатты) жіберуші (беруші) тұлғаның атқарушы органдарға, директорлар кеңестеріне, байқаушы кеңестерге және басқа да басқару органдарына кіруі жоспарланатын нарық субъектілерінде осы тұлғаға кәсіпкерлік қызметті жүргізу шарттарын айқындауға мүмкіндік беретін құқықтар тізбесі;

5) хабарламаны (өтінішхатты) жіберуші (беруші) тұлға оларда кәсіпкерлік қызметті жүргізу шарттарын айқындайтын нарықтың әрбір субъектісі және тұлғалар тобы бойынша мыналар көрсетіледі:

нарық субъектісінің атауы, заңды және нақты мекенжайлары;

тауарлар өндірудің, өткізудің, олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі;

6) хабарламаны (өтінішхатты) жіберуші (беруші) тұлғаның қатысуы жоспарланатын нарық субъектісі бойынша, сондай-ақ осы тұлға кіретін тұлғалар тобы бойынша мыналар көрсетіледі:

нарық субъектісінің атауы, заңды және нақты мекенжайлары;

хабарламаны (өтінішхатты) жіберуші (беруші) тұлға оларда кәсіпкерлік қызметті жүргізу шарттарын айқындайтын нарық субъектісі мен тұлғалар тобы өндіретін және өткізетін нақ сол немесе өзара алмастырылатын тауарларды өндірудің, өткізудің,

олардың экспорты мен Қазақстан Республикасына импортының көлемі.

Ескерту. 8-тарау 54-2-баппен толықтырылды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

55-бап. Экономикалық шоғырлануға тыйым салу

Егер экономикалық шоғырлану бәсекелестікті шектеуге әкеп соғатын болса, оған тыйым салынады.

Ескерту. 55-бап жаңа редакцияда - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

56-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхат бойынша шешім

1. Монополияға қарсы орган экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарау нәтижелері бойынша:

1) экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы;
2) дәлелді қорытынды бере отырып, экономикалық шоғырлануға тыйым салу туралы шешімдердің бірін қабылдайды.

2. Монополияға қарсы органның экономикалық шоғырлануға келісім беру немесе экономикалық шоғырлануға тыйым салу туралы шешімі монополияға қарсы органның актісімен ресімделеді және осындай шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде өтінішхат беруші тұлғаға, ал қаржылық ұйымдарға қатысты Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіне де жіберіледі.

3. Монополияға қарсы органның экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы шешімі экономикалық шоғырлануға қатысушылардың экономикалық шоғырланудың бәсекелестікке теріс ықпалын жоятын немесе бәсеңдететін белгілі бір талаптар мен міндеттемелерді орындауымен байланыстырылуы мүмкін. Мұндай шарттар мен міндеттемелер, оның ішінде мүлікті басқару, пайдалану немесе оған билік ету жөніндегі шектеулерге қатысты болуы мүмкін.

4. Экономикалық шоғырлану монополияға қарсы органның экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы шешімі қабылданған күннен бастап бір жыл ішінде жүзеге асырылуға тиіс. Егер экономикалық шоғырлану белгіленген мерзімде жүзеге асырылмаса, экономикалық шоғырлануға қатысушылар экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы жаңа өтінішхат береді.

5. Монополияға қарсы орган өз бастамасы бойынша не мүдделі тұлғаның өтініші бойынша:

1) егер шешім қабылданғаннан кейін үш жыл ішінде осы шешімді қабылдаудан бас тартылуға тиіс екендігіне негіз болатын мән-жайлар белгілі болған;

2) егер шешім экономикалық шоғырлануды жүзеге асыру туралы өтінішхат берген тұлға ұсынған дәйексіз ақпарат негізінде қабылданса, мұның өзі заңсыз шешім қабылдауға алып келген;

3) экономикалық шоғырланудың қатысушылары монополияға қарсы органның шешіміне орай туындаған талаптар мен міндеттемелерді орындамаған жағдайларда, экономикалық шоғырлануға келісім беру немесе оған тыйым салу туралы шешімін қайта қарауы мүмкін.

6. Шешімді қайта қарау нәтижелері бойынша монополияға қарсы орган:

1) шешімді өзгеріссіз қалдырады;

2) шешімді өзгертеді;

3) шешімнің күшін жояды;

4) жаңа шешім қабылдайды.

7. Егер монополияға қарсы орган шешімді қайта қарау нәтижелері бойынша экономикалық шоғырлануға берілген келісімнің күшін жою туралы шешім қабылдаса, нарық субъектісін, жылжымайтын мүлікке құқықтарды мемлекеттік тіркеу, қайта тіркеу

монополияға қарсы органның талап қоюы бойынша сот тәртібімен заңсыз деп танылады және күші жойылады.

8. Өтініш беруші монополияға қарсы органның бұрын қабылдаған шешімін өзгерте алатын қосымша ақпарат пен құжаттарды қарау үшін осы Заңда белгіленген тәртіппен өтінішхат береді.

9. Монополияға қарсы органның экономикалық шоғырлануға бұрын қабылданған шешімін қайта қарау жөніндегі шешімі монополияға қарсы органның актісімен ресімделеді және мұндай шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде мүдделі тұлғаға жіберіледі.

Ескерту. 56-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 2011.03.25 N 421-IV (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі), 2012.07.05 N 30-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

56-1-бап. Монополияға қарсы органның жасалған экономикалық шоғырлану туралы хабарлама бойынша шешім қабылдауы

1. Егер монополияға қарсы органға жасалған экономикалық шоғырлану туралы хабарлама келіп түскеннен кейін күнтізбелік қырық бес күн өткен соң монополияға қарсы орган хабарламаны жіберген тұлғаға мәміленің күшін жою қажеттігі туралы жазбаша жауап жібермеген жағдайда, экономикалық шоғырлану жүзеге асырылған болып саналады.

2. Егер монополияға қарсы орган жасалған экономикалық шоғырлану туралы хабарламаны қарау кезінде оны жасаудың бәсекелестікті шектеуге немесе жоюға, оның ішінде нарық субъектісінің үстем жағдайының пайда болуы немесе күшеюі жолымен шектеуге немесе жоюға әкеп соғатыны немесе әкеп соғуы мүмкін екендігін анықтайтын жағдайда, монополияға қарсы орган күнтізбелік отыз күн ішінде орындалуға тиісті нұсқама шығарады.

3. Нұсқама орындалмаған жағдайда монополияға қарсы орган нарық субъектісін монополияға қарсы органның нұсқамасын орындауға мәжбүрлеу туралы талап қоюмен сотқа жүгінеді.

Ескерту. 8-тарау 56-1-баппен толықтырылды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

57-бап. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарауды тоқтату негіздері

1. Экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы өтінішхатты қарау:

1) өтініш берушілерден өтінішхатты кері қайтарып алу туралы хабарлама түскен;

2) өтініш беруші ақпаратты монополияға қарсы орган белгілеген мерзімде бермеген, егер мұндай ақпараттың болмауы өтінішхатты қарауға кедергі келтіретін болған;

3) өтініш беруші өтінішхатты объективті түрде қарауға ықпал ететін дәйексіз ақпарат берген жағдайларда тоқтатылуға жатады.

2. Монополияға қарсы органның өтінішхатты қарауды тоқтату туралы шешімі монополияға қарсы органның актісімен ресімделеді және мұндай шешім қабылданған кезден бастап үш жұмыс күні ішінде өтінішхат беруші тұлғаға жіберіледі.

3. Өтініш беруші өтінішхатты қарау тоқтатылғаннан кейін монополияға қарсы органға экономикалық шоғырлануға келісім беру туралы жаңа өтінішпен жүгінуге құқылы.

9-тарау. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын анықтау

58-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді бастау үшін негіздер

1. Монополияға қарсы орган өз өкілеттігі шегінде Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергейді және тергеу нәтижелері бойынша шешім қабылдайды.

2. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтердің монополияға қарсы органға келіп түсуі тергеуді бастау үшін негіз болып табылады, олар:

1) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы көрсетіле отырып, мемлекеттік органдардан келіп түскен материалдар;

2) жеке немесе заңды тұлғаның өтініші;

3) монополияға қарсы органның өз қызметін жүзеге асыруы кезінде нарық субъектілерінің іс-әрекеттерінен Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылу белгілерін анықтауы;

4) бұқаралық ақпарат құралдарының монополияға қарсы органға өтініші;

5) бұқаралық ақпарат құралдарында қамтылған ақпарат болып табылады.

3. Тергеудің басталуы тергеу жүргізу туралы бұйрықпен ресімделеді.

4. Тергеудің басталуы туралы бұйрықтың көшірмесі қол қойылған күнінен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмей, өтініш берушіге және тергеу объектісіне жіберіледі.

Ескерту. 58-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

59-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтерді алдын ала қарау

Ескерту. 59-бап алып тасталды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

60-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы тұлғалар

1. Мыналар:

1) өтініш беруші - Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы мәліметтерді монополияға қарсы органға жіберген жеке немесе заңды тұлға;

2) тергеу объектісі - өзінің іс-әрекетіне қатысты тергеу жүргізілетін жеке немесе заңды тұлға. Аталған тұлғалар тергеу жүргізу туралы бұйрық шығарылған кезден бастап тергеу объектісі болып танылады;

3) мүдделі тұлғалар - Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы істі қарауға байланысты құқықтары мен заңды мүдделері қозғалатын жеке немесе заңды тұлғалар;

4) монополияға қарсы органның лауазымды адамы - монополияға қарсы органның тергеу жүргізуге уәкілетті қызметкері;

5) куә - тергеу үшін маңызы бар қандай да бір мән-жайлар өзіне белгілі болуы мүмкін кез келген жеке тұлға;

6) сарапшы - арнайы ғылыми немесе практикалық білімі бар, іске қатысуға мүдделі емес жеке тұлға Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы тұлғалар болып табылады.

2. Тергеу жүргізу кезінде іске қатысушы тұлғалар өз құқықтары мен міндеттерін өзі немесе өкілі арқылы жүзеге асыруға құқылы.

3. Егер тергеу барысында тергеу объектісінің емес, өзге тұлғаның іс-әрекетінде (әрекетсіздігінде) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы

заңнамасын бұзу белгілері бар екендігі анықталса, монополияға қарсы орган мұндай тұлғаны осы Заңның 58-бабында көзделген тәртіппен тергеу объектісі ретінде тартады.

61-бап. Тергеу жүргізу

1. Нарық субъектісінің, мемлекеттік органның, жергілікті атқарушы органның іс-әрекеттерінде осы Заңның 58-бабының 2-тармағында көзделген мәліметтерді қарау шеңберінде белгіленетін Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылық белгілерінің болуын көрсететін нақты деректер болған жағдайда монополияға қарсы орган тергеу жүргізу туралы бұйрық шығарады.

2. Тергеу жүргізу туралы бұйрықта:

1) тергеу объектісінің атауы;

2) тергеу барысында анықталуға жататын мәселелер тізбесі және мән-жайлар тобы;

3) тергеудің басталу және аяқталу мерзімі;

4) монополияға қарсы органның тергеу жүргізуге уәкілетті лауазымды адамдарының тегі, аты және әкесінің аты қамтылуға тиіс.

3. **Алып тасталды - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).**

4. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына тергеу жүргізу туралы бұйрық шығарылған күннен бастап екі айдан аспайтын мерзімде жүргізіледі. Монополияға қарсы орган істі тергеуді екі айдан аспайтын мерзімге ұзартуы мүмкін. Мерзімді ұзарту туралы бұйрық шығарылады, бұйрықтың көшірмелері шығарылған күнінен бастап үш күн ішінде өтініш берушіге және тергеу объектісіне жіберіледі.

4-1. Монополияға қарсы орган тергеу басталғанға дейін тергеуді тағайындау туралы актіні құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті органның аумақтық бөлімшесіне, оның ішінде электрондық форматта ұсыну арқылы оны құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі уәкілетті органда тіркейді.

5. Монополияға қарсы орган тергеу барысында бірнеше тергеуді біреуіне біріктіру туралы немесе бөліп алу және жеке тергеу жүргізу туралы шешім қабылдай алады.

Ескерту. 61-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР-ның 2009.07.10. N 178-IV, 2012.07.10 N 36-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 06.03.2013 N 81-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

62-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу кезіндегі дәлелдемелер

1. Тергеуді дұрыс жүргізу үшін маңызы бар кез келген нақты деректер, оның ішінде:

1) өтініш берушінің, тергеу объектісінің, мүдделі тұлғалардың және куәлердің түсініктемелері;

2) сарапшылардың қорытындылары;

3) заттай дәлелдемелер;

4) өзге де құжаттар (оның ішінде компьютерлік ақпаратты, фото және кино түсірілімдерін, дыбыс және бейне жазбаларды қамтитын материалдар) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылу фактілерінің дәлелдемелері бола алады.

2. Дәлелдемелерді жинауды монополияға қарсы органның лауазымды адамы жүзеге асырады.

3. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын

тергеуге қатысушы адамдар нақты деректер ұсынуға және олардың дәйектілігін дәлелдеуге құқылы.

63-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы тұлғалардың құқықтары

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуге қатысушы тұлғалардың:

1) нарықтың басқа субъектілерінің құпия ақпараты және (немесе) коммерциялық құпиясы бар материалдарын қоспағанда, істің материалдарымен танысуға, олардан үзінді көшірмелер жасауға және көшірмелерін алуға;

2) дәлелдемелер ұсынуға және оларды зерттеуге қатысуға;

3) іске қатысушы басқа тұлғаларға сұрақтар қоюға;

4) сарапшылар тарту туралы өтінішхатпен шығуға;

5) жазбаша немесе ауызша нысанда түсініктемелер беруге, тергеу барысында туындайтын барлық мәселелер бойынша өз дәлелдерін келтіруге;

6) іске қатысушы басқа тұлғалардың өтінішхаттарымен танысуға, іске қатысушы басқа тұлғалардың өтінішхаттарына, дәлелдеріне қарсылық білдіруге құқығы бар.

Ескерту. 63-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

64-бап. Монополияға қарсы органның лауазымды адамдарының тергеу жүргізу кезіндегі құқықтары мен міндеттері

1. Монополияға қарсы органның лауазымды адамдарының тергеу жүргізу кезінде:

1) тергеу объектісінің аумағына және үй-жайларына кедергісіз кіруге;

2) тергеу нысанасына сәйкес тергеу объектісінің автоматтандырылған деректер базасына (ақпараттық жүйелеріне) қол жеткізуге;

3) тергеу объектісінің басшыларынан, лауазымды адамдарынан және басқа да қызметкерлерінен тергеу нысанасына қатысты қажетті ақпарат, құжаттар немесе олардың көшірмелерін, тексеру барысында туындаған мәселелер бойынша ауызша және жазбаша түрде түсініктемелер сұратуға және алуға;

4) тергеу жүргізу кезінде Қазақстан Республикасының басқа мемлекеттік органдарының мамандарын сарапшылар ретінде тартуға құқығы бар.

2. Тергеу объектісінің басшысы және (немесе) лауазымды адамы монополияға қарсы органның тергеу жүргізуге жауапты лауазымды адамының ауызша сауал салуы бойынша ақпаратты, құжаттарды немесе олардың көшірмелерін, сондай-ақ жазбаша немесе ауызша түсініктемелерді беруден бас тартқан жағдайда, оларға тиісінше жазбаша сауал салу тапсырылады. Жазбаша сауал салуды тергеу объектісінің басшысына тапсыру мүмкін болмаған жағдайда сауал салу тергеу объектісі басшысының атына хабарламалы тапсырыс хатпен почта байланысы арқылы жіберіледі.

3. Сұратылатын ақпаратты тергеу объектісінің коммерциялық құпиясына жатқызу тергеуді жүзеге асыратын монополияға қарсы органның лауазымды адамдарына ақпарат беруден бас тарту үшін негіз бола алмайды.

Монополияға қарсы органның лауазымды адамдарының аталған ақпаратты пайдалануы Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген коммерциялық және өзге де заңмен қорғалатын ақпаратты жария етуге қойылатын талаптар сақтала отырып жүзеге асырылуға тиіс.

3-1. Нарық субъектісі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес ақпаратты құпия ақпаратқа жатқызған жағдайда монополияға қарсы органға мәліметтерді берген кезде нарық субъектісі белгі қою арқылы оның сипатының құпиялылығын көрсетуге міндетті.

4. Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес ақпаратты басқа мемлекеттік органға беру жағдайларын қоспағанда, тергеу барысында тергеу объектісі туралы

монополияға қарсы орган алған кез келген ақпарат таратылуға жатпайды.

5. Монополияға қарсы органның тергеуді жүзеге асыратын лауазымды адамдарының тергеу нысанасына қатысы жоқ талаптар қоюына және өтінішпен жүгінуіне тыйым салынады.

6. Бұзушылықтар және тергеу жүргізу туралы мәліметтерді қараған кезде монополияға қарсы органның лауазымды адамдары:

1) дәлелдемелердің жан-жақты, толық және объективті жиналуы және зерттелуі үшін барлық шараларды қабылдауға;

2) бұзушылықтар туралы мәліметтерді алдын ала қарау нәтижелері туралы қорытындыны уақтылы әзірлеуге;

3) тергеуді тоқтата тұру, қайта бастау туралы және тергеу нәтижелері бойынша, сондай-ақ сараптама тағайындау туралы қорытындыны уақтылы әзірлеуге;

4) аумақтық органдар қорытындыларды бекіткен не бұзушылықтар туралы мәліметтерді қарау және бұзушылықтарды тергеу туралы бұйрықтарға қол қойған күннен бастап үш жұмыс күнінен аспайтын мерзімде осы құжаттардың көшірмелерін орталық мемлекеттік органға жіберуге міндетті.

Ескерту. 64-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

65-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуы туралы істі тергеуді тоқтата тұру

1. Монополияға қарсы орган:

1) монополияға қарсы орган, сот, алдын ала тергеу органдары Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу үшін маңызы бар басқа істі қараған;

2) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуына сол тергеу объектісіне қатысты басқа тергеу жүргізілген;

3) сараптама жүргізілген жағдайларда, Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді тоқтата тұруға құқылы.

2. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу мерзімі тергеуді тоқтата тұру кезінде үзіледі және тергеу қайта басталған күннен бастап жалғасады.

3. Монополияға қарсы органның лауазымды адамы тергеуді тоқтата тұру және қайта бастау, сондай-ақ сараптама тағайындау туралы ұйғарым шығарады. Сараптама тағайындау туралы ұйғарымның көшірмесі осындай ұйғарым шығарылған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде сарапшыға жіберіледі.

Ескерту. 65-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

66-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді тоқтату

Монополияға қарсы орган:

1) тергеу объектісінің іс-әрекеттерінде Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылық болмаған;

2) жалғыз тергеу объектісі - заңды тұлға таратылған;

3) жалғыз тергеу объектісі - жеке тұлға қайтыс болған;

4) Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық бұзушылық туралы заңнамасында белгіленген талап қою мерзімі өтіп кеткен;

5) монополияға қарсы орган қарайтын іс-әрекеттерде (әрекетсіздікте) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықтың болуы туралы немесе болмауы туралы қорытынды қамтылған заңды күшіне енген сот актісі болған

жағдайда, Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді тоқтатады.

67-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу нәтижелері бойынша монополияға қарсы органның шешімдері

1. Монополияға қарсы органның лауазымды адамы Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу нәтижелері бойынша қорытынды әзірлейді, оның негізінде монополияға қарсы орган:

- 1) осы Заңның 66-бабында көзделген негіздер бойынша Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеуді тоқтату туралы;
- 2) әкімшілік құқық бұзушылық туралы іс қозғау туралы;
- 3) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын жою туралы нұсқама шығару туралы;
- 4) қылмыстық іс қозғау үшін материалдарды құқық қорғау органдарына беру туралы тиісті шешім (шешімдер) қабылдайды.

2. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу нәтижелері бойынша қорытындыға монополияға қарсы органның лауазымды адамы (лауазымды адамдары) қол қойған күн тергеудің аяқталуы болып есептеледі.

Тергеу нәтижелері бойынша қорытындының көшірмесі оған қол қойылған күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмей тергеу объектісіне тапсырылады немесе хабарламасы бар хатпен жіберіледі.

3. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының бұзылуын тергеу нәтижелері туралы қорытындыны бекіту тергеу аяқталған күннен бастап күнтізбелік отыз күннен аспайтын мерзімде монополияға қарсы органның бұйрығымен ресімделеді.

4. Тергеу нәтижелері бойынша қорытындыны бекіту туралы бұйрықтың көшірмесі қол қойылған күнінен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірілмей тергеу объектісіне тапсырылады немесе хабарламалы хатпен жіберіледі. Өтініш беруші қабылданған шешім туралы нақ сол мерзімде хабардар етіледі.

5. Тергеу нәтижелері бойынша қорытындыны бекіту туралы бұйрыққа қол қойылған (шешім қабылданған) күн әкімшілік құқық бұзушылықты жасау фактілері анықталған кез болып есептеледі.

6. Тергеу объектісі тергеу нәтижелері бойынша қорытындыны бекіту туралы бұйрыққа Қазақстан Республикасының азаматтық іс жүргізу заңнамасында көзделген тәртіппен сотқа шағым бере алады.

Ескерту. 67-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.07.2013 № 121-V (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Конституциялық заңымен.

10-тарау. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзудың жолын кесу және монополияға қарсы органның нұсқамаларын қайта қарау

68-бап. Монополиялық табысты айқындаудың негіздері және тәртібі

1. Нарық субъектісі монополиялық табысты:

- 1) нарық субъектілерінің бәсекелестікке қарсы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер жасауы;
- 2) нарық субъектісінің өзінің үстем немесе монополиялық жағдайын теріс пайдалануы нәтижесінде алуы мүмкін.

2. Монополиялық табыс нарық субъектісінің осы баптың 1-тармағында аталған іс-әрекеттерді жүзеге асырған кезінен бастап нарық субъектісі осы іс-әрекеттерді тоқтатқан кезге дейін айқындалады.

3. Монополиялық табыс:

1) үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі монополиялық жоғары бағаны қолдану кезінде алынған табыс пен осы Заңның 14-бабының ережелеріне сәйкес айқындалған бағалар негізінде есептелген табыс арасындағы айырма ретінде монополиялық жоғары бағалар белгілеген кезде;

2) үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі үстем жағдайға ие нарық субъектісінің бәсекелестерді тауар нарығынан ығыстырып шығару есебінен өткізу көлемін ұлғайту нәтижесінде алған қосымша табысы ретінде монополиялық төмен баға белгілеген кезде;

3) монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі тауар өткізуші нарық субъектісінің осындай тауарды өндіру мен өткізуге қажетті шығыстар мен пайдасы негізінде айқындаған бағасы бойынша осы нарық субъектісінің тауарды сатып алу шығындары мен тауарларды монополиялық төмен бағалар бойынша сатып алу кезінде қалыптасқан шығындары арасындағы айырма ретінде монополиялық төмен баға белгілеген кезде;

4) нарық субъектісі, осы іс-әрекеттерден алынған, тауарларды өндіруге және (немесе) өткізуге қажетті негізделген шығыстар мен іс жүзінде төленген салық шегерілген бүкіл табыс ретінде бәсекелестікке қарсы келісімдерді немесе келісілген іс-әрекеттерді жасаған кезде айқындалады.

4. Монополиялық табысты алып қою Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне белгіленген тәртіппен жүргізіледі.

69-бап. Монополияға қарсы ден қою шаралары

1. Монополияға қарсы орган белгіленген өкілеттіктеріне сәйкес:

1) нарық субъектілеріне:

осы Заңды бұзуды тоқтату және (немесе) олардың салдарын жою;

бастапқы жағдайды қалпына келтіру;

осы Заңға қайшы келетін шарттарды бұзу немесе өзгерту;

егер белгілі бір сатушылармен (өнім берушілермен) не сатып алушылармен шарт жасасудан негізсіз бас тарту не жалтару бұзушылық болып табылса, нарықтың басқа субъектісімен шарт жасасу;

осы Заңның бұзылуына жол бермеу туралы орындалуы міндетті нұсқамалар беруге;

2) мемлекеттік, жергілікті атқарушы органдарға өздері қабылдаған актілердің күшін жою немесе оларды өзгерту туралы, бұзушылықтарды тоқтату, сондай-ақ өздері жасаған, осы Заңға қайшы келетін келісімдерді бұзу немесе өзгерту туралы орындалуға міндетті нұсқамалар беруге;

3) бәсекелестікті қорғау және монополистік қызметті шектеу саласындағы әкімшілік құқық бұзушылық туралы істерді қарауға және Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне белгіленген тәртіппен әкімшілік жазалар қолдануға;

4) сотқа талап қойып және өтінішпен жүгінуге, сондай-ақ соттар Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасының қолданылуы мен бұзылуына байланысты істерді қараған кезде процестерге қатысуға құқылы.

2. Осы Заң бұзылған жағдайда нарық субъектілері, мемлекеттік, жергілікті атқарушы органдар:

1) монополияға қарсы органның нұсқамаларына сәйкес бұзушылықтарды тоқтатуға және оның салдарын жоюға, бастапқы жағдайды қалпына келтіруге, шартты бұзуға, нарықтың басқа субъектісімен шарт жасасуға немесе оған өзгерістер енгізуге, монополияға қарсы орган Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасына сәйкес келмейді деп таныған актінің күшін жоюға, нұсқамада көзделген өзге де іс-әрекеттерді орындауға;

2) келтірілген залалды Қазақстан Республикасының азаматтық заңнамасына сәйкес өтеуге;

3) монополияға қарсы органның Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінде белгіленген тәртіппен әкімшілік жаза қолдану туралы қаулысын орындауға міндетті.

3. Нұсқама монополияға қарсы орган белгілеген ақылға қонымды мерзімде орындалуға жатады. Монополияға қарсы орган берілген нұсқамалардың орындалуын бақылауды жүзеге асырады.

Нұсқама орындалмаған жағдайда, монополияға қарсы орган нарық субъектісін, мемлекеттік органды монополияға қарсы органның нұсқамасын орындауға мәжбүрлеу туралы талап қойып сотқа жүгінуге құқылы.

Ескерту. 69-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.03.2013 N 81-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

70-бап. Нұсқаманы ресімдеуге қойылатын талаптар

Нұсқама монополияға қарсы органның қатаң есептілік бланкісінде ресімделеді және ол:

1) өзіне (өздеріне) қатысты нұсқама жасалған нарық субъектісінің немесе мемлекеттік органның атауын;

2) Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзудың белгіленген фактісінің (фактілерінің), сондай-ақ нарық субъектісі немесе мемлекеттік орган бұзған құқық нормаларының сипаттамасын;

3) нарық субъектісі немесе мемлекеттік орган Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзушылықты жою үшін жасауға тиіс (немесе оны (оларды) жасаудан тартынуға тиіс) іс-әрекеттерді;

4) нұсқаманың орындалу мерзімін;

5) нұсқаманың орындалуы туралы ақпаратты беру мерзімін;

6) нұсқамаға қол қоюға уәкілетті адамның қолын;

7) монополияға қарсы органның елтаңбалық мөрін қамтуға тиіс.

71-бап. Монополияға қарсы органның нұсқамаларын қайта қарау

1. Монополияға қарсы орган нұсқаманы (өзінің немесе аумақтық органының нұсқамасын) өз бастамасы бойынша не мүдделі тұлғаның өтініші бойынша:

1) елеулі мән-жайлар монополияға қарсы органға белгілі болмаған және белгілі болуы мүмкін болмаған, мұның өзі заңсыз немесе негізсіз нұсқама шығаруға әкеп соққан;

2) нұсқама дәйексіз ақпараттың негізінде шығарылып, мұның өзі заңсыз немесе негізсіз нұсқама шығаруға әкеп соққан;

3) нұсқама Қазақстан Республикасы заңнамасының нормалары бұзыла отырып шығарылған;

4) нұсқамада жіберілген жаңылыс тұстар мен анық арифметикалық қателер түзетілген жағдайларда қайта қарай алады.

Монополияға қарсы орган өз нұсқамасының орындалуын оны қайта қарау аяқталғанға дейін тоқтата тұра алады, бұл туралы іске қатысушы тұлғаларға жазбаша хабарланады.

2. Қайта қарау нәтижелері бойынша монополияға қарсы орган:

1) нұсқаманы өзгеріссіз қалдыруы;

2) нұсқаманы өзгертуі;

3) нұсқаманың күшін жоюы;

4) жаңа нұсқама шығаруы мүмкін.

3. Монополияға қарсы орган мүдделі тұлғаның өтініші бойынша нұсқаманы қайта қараған кезде өтініш (шағым) берген тұлғаның немесе мүддесіне орай өтініш (шағым) берілген тұлғаның жағдайын нашарлатуға құқылы емес.

72-бап. Монополияға қарсы органның аумақтық органдарының нұсқамаларын тексеру

Монополияға қарсы органның аумақтық органдары қабылдаған нұсқамалар нарық субъектілерінің өтініштері бойынша немесе жоғары тұрған монополияға қарсы органның бастамасы бойынша тексерілуі мүмкін.

73-бап. Монополияға қарсы органның нұсқамаларына шағым жасау

1. Монополияға қарсы органның нұсқамаларына Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сотқа шағым жасалуы мүмкін.

2. Аумақтық органдардың нұсқамаларына монополияға қарсы органға шағым жасау үшін:

- 1) іс үшін маңызы бар мән-жайлардың толық анықталмауы;
- 2) іс үшін маңызы бар және анықталған деп танылған мән-жайлардың дәлелденбеуі;
- 3) шешімде жазылған тұжырымдардың істің мән-жайларына сәйкес келмеуі;
- 4) Қазақстан Республикасы заңнамасының нормаларын бұзу немесе дұрыс қолданбау негіз болып табылады.

3. Нарық субъектісі монополияға қарсы органның аумақтық органының нұсқамасы өзіне тапсырылған күннен бастап үш ай ішінде оған Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен монополияға қарсы органға не сотқа шағым жасай алады.

74-бап. Үстем немесе монополиялық жағдайды теріс пайдаланған жағдайларда мәжбүрлеп бөлу немесе бөліп шығару

1. Егер үстем немесе монополиялық жағдайға ие нарық субъектісі осы Заңның 10, 11 және 13-баптарында көзделген бұзушылықтар үшін күнтізбелік бір жыл ішінде екі рет әкімшілік жауапқа тартылса және бәсекелестікті шектейтін іс-әрекеттер жасауды жалғастырса, монополияға қарсы орган бәсекелестікті дамыту мақсатында осы нарық субъектісін мәжбүрлеп бөлу немесе оның құрамынан құрылымдық бөлімшелері базасында бір немесе бірнеше заңды тұлғаларды бөліп шығару туралы талап қойып сотқа жүгінуге құқылы.

2. Сот, егер жиынтығында:

- 1) құрылымдық бөлімшелердің технологиялық негізделген өзара байланысы болмаса;
- 2) тиісті тауар нарығында қайта ұйымдастыру нәтижесінде құрылған заңды тұлғалардың дербес қызметі мүмкіндігінің болу талаптары орындалса, бәсекелестікті дамыту мақсатында мәжбүрлеп бөлу немесе бөліп шығару туралы шешім қабылдайды.

3. Соттың мәжбүрлеп бөлу немесе бөліп шығару туралы шешімі меншік иесінің немесе оның уәкілетті органының аталған шешімде көзделген талаптарды ескере отырып және аталған шешімде айқындалған, бірақ алты айдан аспайтын мерзімде орындауына жатады.

11-тарау. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық**75-бап. Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық**

Қазақстан Республикасының монополияға қарсы заңнамасын бұзу Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

76-бап. Монополиялық табысты аударудан босату

1. Монополияға қарсы орган, нарық субъектілерін, жиынтығында мынадай талаптар сақталған:

- 1) нарық субъектісі монополияға қарсы органға бәсекелестікке қарсы

келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер туралы мәлімдеген кезде, монополиялық орган басқа көздерден бәсекелестікке қарсы осы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер туралы ақпарат алмаған;

2) нарық субъектісі бәсекелестікке қарсы келісімдерге немесе келісілген іс-әрекеттерге өзінің қатысуын тоқтату жөнінде шұғыл шаралар қабылдаған;

3) нарық субъектісі мәлімдеген кезден бастап бүкіл тергеу барысында бәсекелестікке қарсы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер фактілері туралы бар ақпаратты хабарлаған;

4) нарық субъектісі бәсекелестікке қарсы келісімдерді немесе келісілген іс-әрекеттерді жасау салдарынан тұтынушыларға келтірілген нұқсанды ерікті түрде өтеген жағдайда, бәсекелестікке қарсы келісімдер немесе келісілген іс-әрекеттер жасау салдарынан алған монополиялық табысын алып қоядан босату туралы өтінішхатпен Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде белгіленген тәртіппен сотқа жүгінеді.

2. Нарық субъектісінің шын өкінуіне байланысты монополиялық табысын алып қоядан босату туралы шешімді сот Қазақстан Республикасының қылмыстық және әкімшілік заңнамаларының нормаларына сәйкес қабылдайды.

5-БӨЛІМ. ҚОРЫТЫНДЫ ЖӘНЕ ӨТПЕЛІ ЕРЕЖЕЛЕР

12-тарау. Өтпелі ережелер

77-бап. Жұмыс істеп тұрған мемлекеттік кәсіпорындардың қызметі

1. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін құрылған мемлекеттік кәсіпорындар ол қолданысқа енгізілген күннен бастап екі жыл ішінде өзінің тиісті тауар нарығында одан әрі жүргізетін қызметіне монополияға қарсы органның оң қорытындысын алуға міндетті.

2. Монополияға қарсы орган осы мерзімде мемлекеттік кәсіпорындар жұмыс істейтін тауар нарықтарын зерттеп-тексеруге және осы тауар нарықтарындағы бәсекелестіктің даму деңгейі туралы, оның ішінде мемлекеттік кәсіпорындардың осы тауар нарығындағы одан әрі жүргізетін қызметінің орындылығы туралы қорытындылар дайындауға міндетті.

3. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін құрылған және өзінің одан әрі жүргізетін қызметіне осы баптың 1-тармағында белгіленген мерзім ішінде монополияға қарсы органның оң қорытындысын алмаған мемлекеттік кәсіпорындар осы мерзім өткеннен кейін үш ай ішінде Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жекешелендірілуге немесе мемлекеттік мекеме болып қайта құрылуға тиіс.

78-бап. Акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалардың және олармен аффилирленген тұлғалардың қызметі

1. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін құрылған, акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалар және олармен аффилирленген тұлғалар, мұндай құру Қазақстан Республикасының заңдарында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, осы Заң қолданысқа енгізілген күннен бастап үш жыл ішінде өзінің тиісті тауар нарығында одан әрі жүргізетін қызметіне монополияға қарсы органның оң қорытындысын алуға міндетті.

2. Монополияға қарсы орган осы мерзімде осы нарық субъектілері жұмыс істейтін тауар нарықтарын зерттеп-тексеруге және осы нарықтардағы бәсекелестіктің даму деңгейі туралы, оның ішінде осы нарықта мемлекеттің шаруашылық жүргізуші серіктестік немесе акционерлік қоғам арқылы одан әрі қатысуының орындылығы туралы қорытынды дайындауға міндетті.

3. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін құрылған және тиісті саладағы одан әрі жүргізетін қызметіне монополияға қарсы органның оң қорытындысын алмаған,

акцияларының (үлестерінің) елу проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғалардың және олармен аффилирленген тұлғалардың акциялары (үлестері) осы баптың 1-тармағында белгіленген мерзім өткеннен кейін үш ай ішінде сауда-саттыққа шығарылуға тиіс. Осы нарық субъектілерінің акциялары (үлестері), акцияларының (үлестерінің) жиырма бес проценттен астамы мемлекетке тиесілі заңды тұлғаларды қоспағанда, заңды тұлғаларға сатылады.

79-бап. Монополияға қарсы органның басқармасы

Ескерту. 79-бап алып тасталды - ҚР 29.09.2014 N 239-V Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

13-тарау. Қорытынды ережелер

80-бап. Осы Заңды қолдану тәртібі

Осы Заң, осы Заңның 77 және 78-баптарында көзделген жағдайларды қоспағанда, ол қолданысқа енгізілгеннен кейін туындаған қоғамдық қатынастарға қолданылады. Осы Заң қолданысқа енгізілгенге дейін туындаған басқа құқықтық қатынастар бойынша ол қолданысқа енгізілгеннен кейін туындайтын құқықтар мен міндеттерге қолданылады.

81-бап. Осы Заңды қолданысқа енгізу тәртібі

1. Осы Заң 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

2. Осы Заң қолданысқа енгізілген күннен бастап мыналардың күші жойылды деп танылсын:

1) "Жосықсыз бәсеке туралы" 1998 жылғы 9 маусымдағы Қазақстан Республикасының Заңы (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1998 ж., N 9-10, 84-құжат; 2000 ж., N 21, 397-құжат; 2004 ж., N 23, 142-құжат; 2006 ж., N 3, 22-құжат; N 15, 95-құжат);

2) "Бәсеке және монополистік қызметті шектеу туралы" 2006 жылғы 7 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңы (Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 2006 ж., N 15, 94-құжат; 2007 ж., N 19, 148-құжат).

*Қазақстан Республикасының
Президенті*

Н. Назарбаев